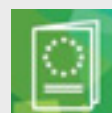

Specialioji ataskaita

Agentūrų dotacijų naudojimas: ne visuomet tinkamas arba jo veiksmingumas nėra įrodytas

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklausos: eca.europa.eu/Lt/Pages/ContactForm.aspx

Interneto svetainė: eca.europa.eu

Tviteris: @EUAuditorsECA

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji prieinama per portalą *Europa* (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2016

Print	ISBN 978-92-872-4671-4	ISSN 1831-0885	doi:10.2865/52529	QJ-AB-16-009-LT-C
PDF	ISBN 978-92-872-4682-0	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/49273	QJ-AB-16-009-LT-N
EPUB	ISBN 978-92-872-4645-5	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/413660	QJ-AB-16-009-LT-E

© Europos Sąjunga, 2016

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Specialioji ataskaita**Agentūrų dotacijų
naudojimas: ne visuomet
tinkamas arba jo
veiksmingumas nėra
įrodytas**

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrąją pastraipą)

Audito Rūmų specialiosiose ataskaitose pateikiami su konkrečiomis biudžeto sritimis arba valdymo temomis susijusių Audito Rūmų veiklos ir atitikties auditų rezultatai. Audito Rūmai šias auditų užduotis atranka ir nustato taip, kad jos turėtų kuo didesnį poveikį, atsižvelgdami į veiklos ar atitikties riziką, susijusių pajamų ar išlaidų lygį, būsimus pokyčius ir politinį bei viešąjį interesą.

Šį auditą atliko Audito Rūmų nario Milan Martin Cvikl vadovaujama IV audito kolegija, atsakinga už auditą pajamų, mokslinių tyrimų ir vidaus politikų, finansų ir ekonomikos valdymo bei Europos Sąjungos institucijų ir įstaigų srityse. Auditui vadovavo Audito Rūmų narys Louis Galea, jam padėjo jo kabineto vadovas Jacques Sciberras ir atašė Anna Fiteni. Audito grupei, kurią sudarė auditoriai Jasmine Mitterbuchner, Christos Alexandrou, Kostadin Dimov, Nour-Eddine Hachiby, Paris Kaklamanos, Alexandre Kim-Hugé, Juan Antonio Vazquez Rivera, Wolfgang Stolz, Eddy Struyvelt, vadovavo audito užduoties vadovas Marc Mc Guinness.

Iš kairės į dešinę: J. Mitterbuchner, L. Galea, A. Fiteni, M. Mc Guinness.

Dalis

Santrumpų sąrašas

Terminų žodynėlis

I–IV Santrauka

1–10 Įvadas

7–8 Agentūrų dotacijų ypatumai

9–10 Vaidmenys ir atsakomybė

11–15 Audito apimtis ir metodas

11–13 Audito apimtis

14–15 Audito metodas

16–51 Pastabos

17–31 Agentūros neišnagrinėjo visų finansavimo alternatyvų, dotacijos ne visuomet būdavo tinkamiausia priemonė, o agentūrų programavimo dokumentai nebuvo visapusiškai suderinti su jų įgaliojimais ir strateginiais tikslais

17–27 Netinkami su *ex ante* vertinimu susiję tolesni veiksmai prisidėjo prie agentūrų netinkamų finansavimo priemonių pasirinkimo ir prastos dotacijų koncepcijos

28–31 Neišsamiuose metiniuose programavimo dokumentuose nevisiškai suderintos agentūrų dotacijos veiksams su jų įgaliojimais ir strateginiais tikslais

32–41 Agentūros įgyvendino dotacijas iš esmės laikydamosi taisyklių, tačiau buvo nustatyta trūkumų, susijusių su tam tikromis dotacijų skyrimo, ekspertų atrankos ir vidaus kontrolės procedūromis

32–37 Konkrečiais atvejais dotacijų atrankos ir skyrimo procedūros ne visiškai atitiko pagrindinius principus; išlieka galima interesų konflikto rizika

38–41 Agentūros iš esmės pagerino savo dotacijų įgyvendinimą kontrolę, tačiau išlieka tam tikrų trūkumų

42–51 Nors dotacijos iš esmės prisidėjo prie audituotų agentūrų politikos įgyvendinimo, jos neįdiegė tinkamų stebėjimo sistemų, skirtų bendram jų dotacijomis finansuojamos veiklos veiksmingumui nustatyti, o *ex post* vertinimai buvo neatlikti arba neišsamūs

52–57	Išvados ir rekomendacijos
53	Tinkamas dotacijų finansavimo priemonės naudojimas
54	Metinis dotacijų veiksmams programavimas
55	Dotacijų skyrimo procedūros
56	<i>Ex ante</i> ir <i>ex post</i> patikros
57	Pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai ir <i>ex post</i> vertinimai

Priedas. Imtys

Komisijos ir EIT atsakymas

ECDC atsakymas

EAA atsakymas

EFSA atsakymas

***Frontex* atsakymas**

7BP: Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos septintoji bendroji programa buvo pagrindinė Europos Sąjungos moksliniams tyrimams ir inovacijoms 2007–2013 m. remti skirta priemonė.

Cedefop: Europos profesinio mokymo plėtros centras, Salonikai

CEPOL: Europos policijos koledžas, Budapeštas

CPVO: Bendrijos augalų veislių tarnyba, Anžė

EAA: Europos aplinkos agentūra, Kopenhaga

ECDC: Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras, Stokholmas

EFSA: Europos maisto saugos tarnyba, Parma

EIONET: Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklas

EIT: Europos inovacijos ir technologijos institutas, Budapeštas

EMCDDA: Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras, Lisabona

EPIET: Europos intervencinės epidemiologijos mokymo programa

ES, Sąjunga: Europos Sąjunga

ETC: Europos teminiai centrai – tai visose EAA valstybėse narėse esantys institucijų konsorciumai, nagrinėjantys konkrečias aplinkosaugos temas; juos EAA pasamdė tam, kad vykdytų konkrečią veiklą, kaip nustatyta EAA strategijoje ir metiniame valdymo plane. Įsteigti šeši ETC, nagrinėjantys šias temas: oro taršą ir klimato kaitos švelninimą, biologinę įvairovę, klimato kaitos poveikį, pažeidžiamumą ir prisitaikymą, ETC atliekas ir medžiagas žaliajoje ekonomikoje (WMGE), vidaus, priekrantės ir jūrų vandenį, miesto, žemėtvarkos ir dirvožemio sistemas.

Eurojustas: Europos Sąjungos teismo bendradarbiavimo padalinys, Haga

FPR: Finansinis pagrindų reglamentas, taikomas ES agentūroms / deleguotosioms įstaigoms (Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1271/2013).

FR: Finansinis reglamentas dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012). Jame nustatytas ES biudžeto sudarymas ir vykdymas užtikrinant patikimą finansų valdymą, kontrolę ir ES finansinių interesų apsaugą.

Frontex: Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie ES valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra, Varšuva

GMES: Pasaulinė aplinkos ir saugumo stebėjimo sistema

GSA: Europos pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos agentūra, Praha

H2020: Programa „Horizontas 2020“ pakeitė 7BP. Šios programos, kuriai 2014–2020 m. buvo skirtas maždaug 80 milijardų eurų pradinis biudžetas, pagrindinis tikslas – užtikrinti, kad Europoje būtų vykdoma pasaulinio lygio mokslinė veikla, pašalintos kliūtys inovacijoms, o viešajam ir privačiajam sektoriams būtų lengviau kartu dirbti užtikrinant inovacijas.

MDP: Metinė darbo programa

PPV žemė: GMES pradiniai praktiniai veiksmai (PPV)

PVRR: Pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai naudojami veiksniams, kurie yra nepaprastai svarbūs lemiant organizacijos sėkmę, įvertinti.

RACER: Svarbūs (susiję su tikslais), priimtini, patikimi, paprasti ir tvarūs PVRR.

SMART tikslai: Konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, svarbūs ir su laiko nuoroda.

ŽIB: Žinių ir inovacijos bendrija – tai itin savarankiška pirmaujančių aukštojo mokslo įstaigų, mokslinių tyrimų organizacijų, bendrovių ir kitų inovacijos procese dalyvaujančių suinteresuotų subjektų partnerystė, sprendžianti visuomenės iššūkius kuriant produktus, paslaugas ir procesus bei ugdant novatoriškus verslius žmones.

36 straipsnio įstaigos: EFSA steigiamojo reglamento 36 straipsnyje nustatytas tinklų su Tarnybos srityse dirbančiomis valstybių narių organizacijomis ir tarp jų kūrimo pagrindas. EFSA valdančioji taryba sudaro ir atnaušina kompetentingų organizacijų, kurios atitinka reikalavimus dotacijoms pagal 36 straipsnį gauti, sąrašą.

Agentūra: Decentralizuotos agentūros – tai atskirą juridinį subjektiškumą turinčios įstaigos, kurios skiriasi nuo ES institucijų; jos yra įsteigiamos neribotam laikotarpiui, kad vykdytų technines, mokslines ir valdymo užduotis ir tokiu būdu padėtų ES institucijoms formuoti ir įgyvendinti politiką. Jos taip pat padeda vykdyti ES ir nacionalinių vyriausybių bendradarbiavimą sutelkiant ES ir nacionalinių institucijų technines ir specializuotas ekspertines žinias.

Bendradarbiavimo susitarimas: Bendradarbiavimo susitarimas – tai darbo dubliavimosi išvengimo ir sinergijos skatinimo atitinkamose veiklos srityse priemonė, kuri dažnai yra oficialiai įtvirtinama susitarimo memorandumu. Kaip pavyzdį būtų galima įvardyti techninio šalių bendradarbiavimo gerinimą siekiant pasidalinti žiniomis ir apsikeisti patirtimi ir geriausia praktika abipusio intereso klausimais.

Partnerystės pagrindų susitarimas: Partnerystės pagrindų susitarimas – tai ilgalaikio agentūros ir dotacijų gavėjų bendradarbiavimo mechanizmas. Jame nurodyti bendri tikslai, planuojamų dotacijų veiksmams pobūdis, konkrečių dotacijų skyrimo procedūra ir konkrečiuose susitarimuose nurodytos kiekvienos šalies bendros teisės ir pareigos. Partnerystės pagrindų susitarimo trukmė – ne ilgesnė nei ketveri metai (išskyrus EIT, kuris su ŽIB sudaro septynerių metų trukmės partnerystės pagrindų susitarimą).

Susitarimas dėl paslaugų lygio: Susitarimas dėl paslaugų lygio gali sudaryti paslaugų sutarties dalį; jame gali būti nustatytas tam tikrose pagrindinėse veiklos srityse, kurioms būdingos svarbiausios savybės, kurių tikisi perkančiosios organizacijos, reikalingas paslaugų lygis.

Žinių trikampis: Aukštojo mokslo indėlis kuriant darbo vietas ir užtikrinant augimą gali būti padidintas užmezgus glaudžius ir veiksmingus mokslo, mokslinių tyrimų ir inovacijų – trijų žinių trikampio kraštinių – ryšius.

I Savo specialiosiose metinėse ataskaitose dėl tam tikrų agentūrų finansinių ataskaitų Audito Rūmai kritikavo dotacijų valdymo aspektus. Trejus metus, t. y. 2013–2015 m. agentūrų bendros su dotacijomis susijusios išlaidos sudarė 740 milijonų eurų. Siekdami susidaryti dotacijų naudojimo horizontalųjį vaizdą, mes nusprendėme išnagrinėti penkiose agentūrose – Europos inovacijos ir technologijos institute (EIT), Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie ES valstybių narių išorės sienų valdymo agentūroje (*Frontex*), Europos aplinkos agentūroje (EAA), Europos maisto saugos tarnyboje (EFSA) ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centre (ECDC) – įdiegtas sistemas ir kontrolės priemones. Kartu šioms penkioms agentūroms teko apie 92 % visų su agentūrų dotacijų finansavimu šiuo laikotarpiu susijusių lėšų.

II Mes nagrinėjome, ar:

- buvo tinkama naudoti dotacijas (o ne kitas priemones, kaip antai viešuosius pirkimus, susitarimus dėl paslaugų lygio ir t. t.) norint pasiekti atrinktų agentūrų politikos tikslus;
- panaudojus dotacijas pasiūlymai yra atrenkami laikantis taikomų taisyklių ir ar jos yra veiksmingai prižiūrimos; ir
- rezultatai ir veiksmingumas yra matuojami ir vertinami.

III Mes darome išvadą, kad audituotos agentūros iš esmės skyrė dotacijas ir jas apmokėjo laikydamosi taisyklių. Dauguma audituotų agentūrų netinkamai išnagrinėjo alternatyvias finansavimo galimybes, todėl dotacijos ne visuomet buvo geriausias jų tikslų pasiekimo būdas. Audituotos agentūros neįvertino savo dotacijų veiksmingumo. Yra galimybių gerinti dotacijų skyrimo procedūras, kontrolės sistemas ir veiksmingumo vertinimą. Kai kurie trūkumai yra būdingi konkrečiai agentūrai, tačiau dauguma jų yra būdingi kelioms ar visoms agentūroms.

IV

Mes teikiame šias penkias rekomendacijas, kurios turėtų būti naudingos visoms šiuo metu dotacijas naudojančioms ir svarstančioms tai daryti agentūroms:

- a) prieš pradėdamos naudoti dotacijas, agentūros turėtų išnagrinėti, ar dotacijos yra veiksmingiausia priemonė. Supaprastinto išlaidų skaičiavimo būdai ir tiesioginis sutarties skyrimas turėtų būti naudojami, kai tai yra pagrįsta;
- b) agentūrų darbo programose turėtų būti nurodyta, kokia veikla turi būti vykdoma naudojant dotacijas, kokie konkretūs tikslai ir numatyti rezultatai turi būti pasiekti dotacijomis veiksams ir kokie yra planuojami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, kurie yra būtini dotacijoms veiksams įgyvendinti;
- c) konkrečias dotacijų procedūras taikančios agentūros turėtų nustatyti formalias skaidrumo ir vienodų sąlygų taikymo principus bei apsaugą nuo galimų interesų konfliktų reglamentuojančias vidaus procedūras;
- d) agentūros turėtų sutvirtinti savo dotacijų projektų įgyvendinimo tikrinimo sistemą;
- e) agentūros turėtų įdiegti dotacijų priežiūros ir ataskaitų apie jas teikimo sistemas, pagrįstas rezultato ir į poveikį orientuotais pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais ir *ex post* vertinimo rezultatais.

01

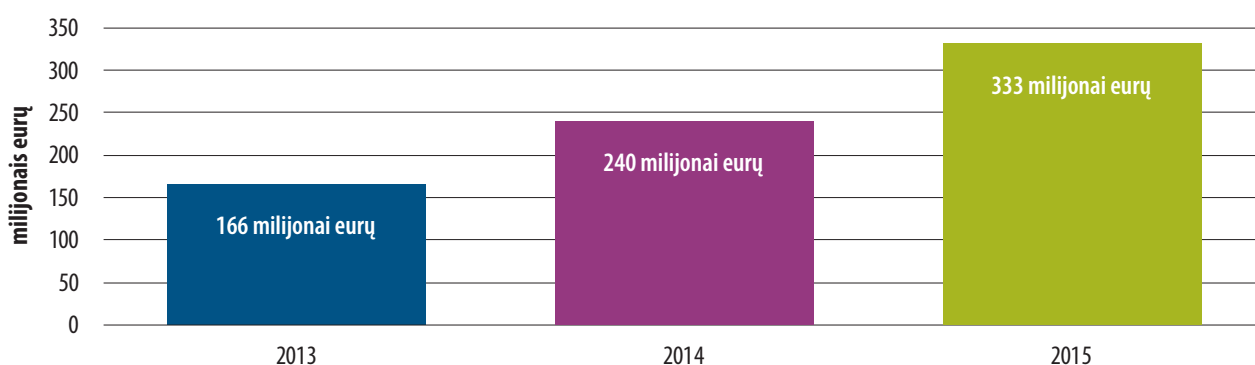
Europos Parlamentas ir Taryba įsteigė 41 agentūrą ir kitą decentralizuotą įstaigą. Bendras 2015 m. agentūrų biudžetas sudarė apie 2,4 milijardo eurų arba 1,5 % 2015 m. ES bendrojo biudžeto. Jos yra atskiri juridiniai subjektai, įsteigiami neribotam laikotarpiui, kad vykdytų technines, mokslines ar valdymo užduotis, padedančias ES institucijoms formuoti ir įgyvendinti politiką. Jos taip pat padeda vykdyti ES ir nacionalinių vyriausybių bendradarbiavimą sutelkiant ES ir nacionalinių institucijų technines ir specializuotas ekspertines žinias. Tam, kad atliktų savo užduotis, agentūros gali pasirinkti įvairias finansavimo priemones: dotacijų finansavimą, viešuosius pirkimus ar kitus mechanizmus, pavyzdžiui, bendradarbiavimo susitarimus arba naudojimąsi užsakomosiomis paslaugomis (sudarant susitarimus dėl paslaugų lygio).

02

Agentūrų dotacijų finansavimas išaugo dvigubai nuo maždaug 166 milijonų eurų 2013 m. iki 333 milijonų eurų 2015 m. (žr. **1 diagramą**). Tai daugiausia nulėmė suintensyvėjusi veikla trijose agentūrose: EIT, EAA ir Europos pasaulinės navigacijos sistemos agentūroje (GSA).

1 diagrama

Agentūrų dotacijų mokėjimai 2013–2015 m.

Šaltinis: Europos Audito Rūmai, remiantis agentūrų duomenimis.

03

Vienuolika agentūrų naudoja dotacijas, kad pasiektų savo politikos tikslus (žr. **1 lentelę**).

1 lentelė

Agentūrų dotacijų mokėjimai (2013–2015 m.) pagal finansuojamą veiklos sritį

	Moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir inovacijos	Mokslinis ir valstybių narių bendradarbiavimas	Tyrimai	Duomenų rinkimas ir analizė	Mokymas	Iš viso (milijonais eurų)	Kiekvienai agentūrai tenkanti dalis
EIT ¹	478,1					478,1	65 %
Frontex ¹		147,8				147,8	20 %
EEA ¹		17,2	25,1			42,3	5 %
GSA	42,0					42,0	5 %
EFSA ¹		4,1	1,5	3,0		8,6	1 %
EMCDDA		7,1				7,1	1 %
ECDC ¹			0,8		5,5	6,3	1 %
CEPOL					3,5	3,5	1 %
CEDEFOP		2,0				2,0	<1 %
Eurojustas		1,8				1,8	<1 %
CPVO			0,3			0,3	<1 %
Iš viso dotacijų mokėjimų	520,1	180,0	27,7	3,0	9,0	739,8	100 %
Procentinė dalis pagal veiklos sritį	70 %	24 %	4 %	1 %	1 %	100 %	

1 Auditui atlikti atrinktos agentūros.

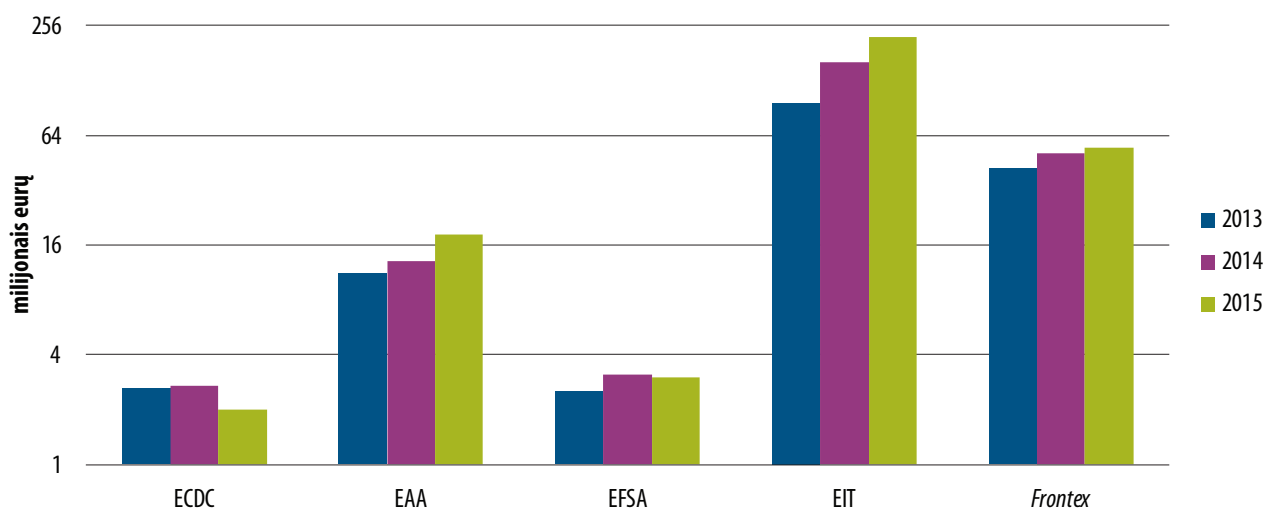
Šaltinis: Europos Audito Rūmai, remiantis agentūrų duomenimis.

04

Audito Rūmai auditavo penkias agentūras (EIT, *Frontex*, EAA, EFSA ir ECDC), kurioms teko 92 % visų su dotacijų veikla susijusių agentūrų išlaidų. Šių agentūrų atranka buvo pagrįsta finansuotos dotacijų veiklos tipu, naudos gavėjų profiliu ir 2013–2015 m. mokėjimų apimtimi (žr. **2 diagramą**).

2 diagrama

Atrinktų agentūrų su dotacijomis susijusios išlaidos 2013–2015 m.

Šaltinis: Europos Audito Rūmai, remiantis agentūrų duomenimis.

05

Atrinktų agentūrų dotacijomis finansuotos veiklos aprašymas pateiktas **1 langelyje**.

Audituotų agentūrų dotacijomis finansuota veikla

Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT)

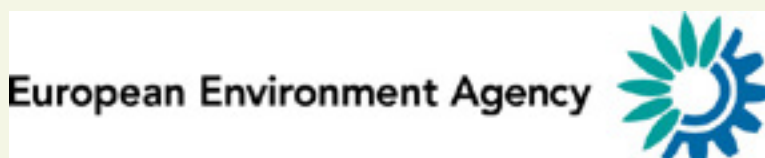
EIT teikia dotacijas Žinių ir inovacijos bendrijoms (ŽIB), kurias sudaro esamų privačių įmonių, mokslinių tyrimų institutų ir mokslo įstaigų, kurios bendradarbiauja vykdančios inovacijų projektus ir visoje Europoje padeda pavieniams novatoriams ir verslininkams arba juos finansuoja, tinklai. 2014 m. EIT skyrė 214 milijonų eurų ŽIB dotacijomis finansuojamai veiklai (ši suma sudarė 97 % jo metinio biudžeto).

Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūra (Frontex)

Frontex koordinuoja jos veikloje dalyvaujančių valstybių bendras operacijas (ore, žemėje ir jūroje), siekdama sustiprinti išorės sienų saugumą. 2014 m. ore vykdytos operacijos iš viso sudarė 2 milijonus eurų, jūroje vykdytos operacijos – 28 milijonus eurų, o žemėje vykdytos operacijos – 7 milijonus eurų. Frontex taip pat koordinuoja Šengeno valstybių repatriacijos veiklą, siekdama kiek įmanoma padidinti bendrų grąžinimo operacijų efektyvumą ir ekonominį veiksmingumą bei yra įpareigota užtikrinti, kad jos finansinė parama būtų teikiama tik su sąlyga, jei bus visapusiškai laikomasi Pagrindinių teisių chartijos. 2014 m. Frontex tokioms operacijoms skyrė 8 milijonus eurų. Tokios su dotacijomis susijusios operacijos sudarė 50 % 2014 m. Frontex metinio biudžeto.

Europos aplinkos agentūra (EAA)

Agentūra atsakinga už objektyvios, patikimos ir palyginamos informacijos apie aplinką teikimą Sąjungai ir valstybėms narėms Europos lygmeniu. Šiuo tikslu Agentūra dotacijomis remia šešis Europos teminius centrus (ETC) (2014 m. buvo skirti 8 milijonai eurų arba 18,5 % Agentūros metinio biudžeto). Be to, Komisija Agentūrai pavedė Pasaulinės aplinkos ir saugumo stebėjimo sistemos su žemės paviršiaus stebėjimo paslaugomis susijusių pradinių praktinių veiksmų (PPV žemė) vykdymą. Pagal šią programą 2014 m. Agentūra jos veikloje dalyvaujančioms valstybėms skyrė 15 milijonų eurų vertės dotacijų.

Europos maisto saugos tarnyba (EFSA)

EFSA reguliariai skiria dotacijas bendriems moksliniams projektams ir veiklai, kuriais prisidedama prie Tarnybos misijos skatinti maisto saugą ES, rinkti duomenis, atlikti su mokslinių nuomonių rengimu susijusį parengiamąjį darbą ir teikti kitą mokslinę ir techninę pagalbą. Tik į kompetentingų organizacijų sąrašą¹ įtrauktos viešosios įstaigos, remiantis valstybių narių paskyrimais, gali teikti paraišką dotacijai gauti. 2014 m. EFSA skyrė dotacijų, kurių vertė – maždaug 3,5 milijono eurų arba 4 % Tarnybos metinio biudžeto.

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC)

Centras finansuoja mokymo veiklą, skirtą gebėjimams valstybėse narėse stiprinti rengiant specialius kursus ir įgyvendinant Europos intervencinės epidemiologijos mokymo programą (EPIET). 2014 m. tokia mokymo veikla sudarė maždaug 2 milijonus eurų arba 3 % Centro metinio biudžeto.

¹ 2002 m. sausio 28 d Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, 36 straipsnyje (OL L 31, 2002 2 1, p. 1) nustatytas tinklų su valstybių narių organizacijomis ir tarp jų kūrimo pagrindas. EFSA Valdančioji taryba sudaro ir atnauja kompetentingų organizacijų, kurios atitinka dotacijų gavimo reikalavimus pagal 36 straipsnį, sąrašą.

06

Agentūrų dotacijų veiklą reglamentuoja bendrieji finansiniai reglamentai (FR)², taikymo taisyklės³ ir finansiniai pagrindų reglamentai (FPR)⁴, nebent agentūrų (kaip antai EIT ir *Frontex*) steigiamuosiuose reglamentuose arba pagrindiniuose aktuose būtų nustatyta kitaip. 7BP arba programos „Horizontas 2020“ taisyklės taip pat taikomos agentūroms, kurios yra susijusios su pagal šias programas vykdomų mokslinių tyrimų veiklos finansavimu (EIT, GSA).

Agentūrų dotacijų ypatumai

07

Agentūrų dotacijos – tai naudos gavėjams (dažniausiai specializuotoms valstybių narių institucijoms / įstaigoms arba ne pelno organizacijoms) skirti tiesioginiai finansiniai įnašai. Dotacijomis finansuojamos veiklos rezultatai lieka naudos gavėjų nuosavybė. Dotacijomis finansuojami:

- a) veiksmas, kuriais siekiama tam tikrų Sąjungos politinių tikslų (vadinamosios dotacijos veiksmams), arba
- b) įstaigos, kuri remia konkretų ar bendrą agentūros (Sąjungos) politikos tikslą, veikimas (vadinamosios dotacijos veiklai)⁵.

08

Finansiniuose reglamentuose nustatyti šie pagrindiniai dotacijoms taikomi principai:

- bendrasis finansavimas: naudos gavėjai turėtų padengti patirtų išlaidų dalį;
- pelno nesiekimo principas: dotacijomis negali būti siekiama pelno naudos gavėjams; jos taip pat negali turėti tokio poveikio;
- netaikymo atgaline data principas: dotacijos neturėtų būti skiriamos atgaline data;
- nekaupiamojo skyrimo principas: tam pačiam veiksmui gali būti skiriama tik viena dotacija;
- skaidrumas ir vienodų sąlygų taikymas turi būti užtikrinti viso dotacijos skyrimo proceso metu, nuo kvietimo teikti pasiūlymus pradžios iki pabaigos.

- 2 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1) (Finansinis reglamentas).
- 3 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 362, 2012 12 31, p. 1).
- 4 2013 m. rugsėjo 30 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1271/2013 dėl finansinio pagrindų reglamento, taikomo įstaigoms, nurodytoms Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 208 straipsnyje (OL L 328, 2013 12 7, p. 42).
- 5 Žr. FR 121 straipsnį.

Vaidmenys ir atsakomybė

09

Agentūros įgyvendina dotacijas esant netiesioginiam centralizuotam valdymui. Todėl agentūros yra atsakingos už daugiamečių ir metinį programavimą ir savo dotacijų veiksmams (veiklos ir finansinį) įgyvendinimą. Tais atvejais, kai Komisija paveda agentūrai konkrečios dotacijos veiksmams įgyvendinimą, jai tenka galutinė atsakomybė už bendrą dotacijų biudžeto vykdymą⁶. Todėl veiksmingas agentūrų dotacijų veiklos valdymas yra nepaprastai svarbus norint pasiekti Sąjungos tikslus ir įgyvendinti jos politiką.

10

Agentūrų lygmeniu dotacijų valdymo kontrolė apima šias sistemas⁷:

- a) agentūros dotacijų veiksmams ir projektams *ex ante* ir *ex post* vertinimą;
- b) kvietimo teikti pasiūlymus procedūras ir vertinimo komisijas;
- c) *ex ante* ir *ex post* kontrolę siekiant patikrinti naudos gavėjų pateiktų išlaidų deklaracijų teisėtumą ir tvarkingumą;
- d) stebėjimą ir ataskaitų teikimą siekiant įvertinti finansuotos dotacijų veiklos pasiekimus ir rezultatus remiantis pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais (PVRR).

6 Pavyzdžiui, Komisijos EAA pavestas decentralizuotas GMES žemės stebėjimo paslaugų pradinių praktinių veiksmų (PPV žemė) įgyvendinimas.

7 Žr. FR 133 IR 135 straipsnius ir FPR 29 straipsnio 4 dalį.

Audito apimtis

11

Savo specialiosiose metinėse ataskaitose Audito Rūmai ne kartą akcentavo dotacijų valdymo trūkumus, visų pirma susijusius su išlaidų deklaracijų *ex ante* ir *ex post* kontrole, išorės auditorių *ex ante* tikrinimo darbo patikimumu, dotacijų operacinio įgyvendinimo stebėjimu ir nepagrįstų mokėjimų susigrąžinimu.

12

Taigi audito metu buvo vertinama, kaip agentūros valdė dotacijas ir ar jos buvo įgyvendinamos laikantis taisyklių. Šis klausimas išskirstytas į šiuos smulkesnius audito klausimus:

- a) Ar agentūros pasirenka dotacijas kaip tinkamiausią finansavimo priemonę ir ar dotacijomis finansuojama veikla yra tinkamai suderinta su agentūrų misija, strateginėmis užduotimis ir tikslais?
- b) Ar agentūrų procedūros užtikrina pasiūlyimų atranką laikantis taikomų taisyklių ir veiksmingą jų įgyvendinimo stebėjimą?
- c) Ar agentūros tinkamai matuoja ir vertina dotacijų veiklos išdavas?

13

Audito metu daugiausia dėmesio buvo skiriama visam dotacijų valdymo procesui. Jo metu nebuvo nagrinėjamas agentūrų dotacijų socialinis ir ekonominis poveikis.

Audito metodas

14

Auditas buvo grindžiamas:

- a) Penkių agentūrų (EIT, *Frontex*, EAA, EFSA ir ECDC) vizitais vietoje siekiant gauti su dotacijų valdymo praktika susijusių audito įrodymų surengiant interviu su pagrindiniu už veiklos vykdymą atsakingu ir administracijos personalu, atliekant dokumentacijos peržiūrą, vidaus kontrolės procesų analizę ir imties tyrimą, kuris yra pateiktas **priede**.
- b) Penkių agentūrų, kurios buvo atrinktos auditui atlikti, steigimo reglamentų, daugiamečių ir metinių darbo programų, dotacijų programavimo dokumentų, dotacijų valdymo gairių ir dotacijų vertinimo ataskaitų peržiūra.
- c) Su penkiomis atrinktomis agentūromis susijusių 16 kvietimų teikti pasiūlymus procedūrų ir 75 dotacijų mokėjimų, vykdytų 2013 m. sausio mėn.–2015 m. kovo mėn., išsamia analize (žr. **priedą**).

15

Auditas buvo atliktas atsižvelgiant į bendruosius finansinius reglamentus ir jų taikymo taisykles, audituojamų agentūrų vidaus kontrolės standartus ir steigimo reglamentus bei su agentūrų politikos sritimi susijusias daugiamečių politikos sistemas.

16

Mūsų pastabos pateiktos trimis dalimis, atitinkančiomis smulkesnius audito klausimus, suformuluotus 12 dalyje: a) strateginis finansavimo priemonės pasirinkimas, b) šio sprendimo įgyvendinimas ir c) rezultatų vertinimas.

Agentūros neišnagrinėjo visų finansavimo alternatyvų, dotacijos ne visuomet būdavo tinkamiausia priemonė, o agentūrų programavimo dokumentai nebuvo visapusiškai suderinti su jų įgaliojimais ir strateginiais tikslais

Netinkami su *ex ante* vertinimu susiję tolesni veiksmai prisidėjo prie agentūrų netinkamų finansavimo priemonių pasirinkimo ir prastos dotacijų koncepcijos

Netinkami su *ex ante* vertinimais susiję tolesni veiksmai

17

Kad būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principo, agentūros privalo atlikti savo programų ir veiklos *ex ante* vertinimą. Be kita ko, atliekant *ex ante* vertinimą turėtų būti nagrinėjama ES dalyvavimu sukurta pridėtinė vertė, tinkamiausio įgyvendinimo metodo atranka, atrinkto metodo ekonominis veiksmingumas ir panašios ankstesnės patirties išvados⁸.

18

EAA ir EFSA atliko griežtus *ex ante* vertimus prieš paskelbdamos savo atitinkamus kvietimus teikti pasiūlymus. EFSA 2014–2016 m. mokslinio bendradarbiavimo gairės yra geras *ex ante* vertinimo pavyzdys. Jos pagrindinis tikslas buvo pagerinti būsimų dotacijų veiksmingumą ir efektyvumą, tuo pat metu atsižvelgiant į savo dalyvavimo pridėtinę vertę (žr. **2 langelį**).

8 Taikymo taisyklių 18 straipsnio 1 dalis.

EFSA pritaikė savo ankstesnę patirtį 2015 m. nustatydamą naujas ir veiksmingesnes dotacijų koncepcijas

EFSA atliko *ex ante* vertinimą, kad sustiprintų savo būsimą mokslinį bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis. Šiuo tikslu 2013 m. EFSA pradėjo konsultacijas su savo pagrindinių centrų tinklu ir patariamuoju diskusijų grupės dėl mokslinio bendradarbiavimo forumu. Ji taip pat užsakė atlikti išorės peržiūrą, siekdama įvertinti esamų dotacijų ir viešųjų pirkimų projektų poveikį jos užduočių įvykdymui. EFSA, formuluodama savo 2014–2016 m. mokslinio bendradarbiavimo gaires, kuriose buvo nustatytos naujos ir veiksmingesnės dotacijų, visų pirma teminių dotacijų (pavyzdžiui, dėl mikrobinių per maistą plintančių patogenų) ir bendrų projektų dotacijų (pavyzdžiui *VectorNet*) koncepcijos, analizavo šių peržiūrų rezultatus ir rekomendacijas.

Teminės dotacijos dabar skiriamos kartu su valstybėmis narėmis iš anksto nustatytoms plačioms prioritetinėms sritims. EFSA iki 500 000 eurų didina maksimalią dotacijų sumą, tokiu būdu skatindama teikti didelės apimties strateginių projektų pasiūlymus, tuo pačiu apribodama savo bendrojo finansavimo normą iki 50 % (palyginti su jos anksčiau specialioms dotacijoms taikyta 90 % bendrojo finansavimo norma). EFSA tikisi, kad šios naujos dotacijos gali sukurti didesnę jos mokslinio bendradarbiavimo veiklos pridėtinę vertę ir ekonominį veiksmingumą.

19

Svarbus veiksmingo *ex ante* vertinimo elementas – įgytos patirties pritaikymas. 2011 m. EIT⁹ *ex ante* poveikio vertinime, kurio metu buvo nagrinėjamas *ex ante* vertinimo reikalavimų integravimas, buvo pabrėžta patikimų stebėjimo priemonių, skirtų EIT ir ŽIB¹⁰ veiklos rezultatams įvertinti, įdiegimo svarba. Šiuo metu EIT diegia tokią stebėjimo sistemą (žr. **6 langelį** ir 45 dalį). Šie veiklos rezultatų stebėjimo trūkumai turi įtakos EIT konkurencingo peržiūros mechanizmo įgyvendinimui¹¹.

9 *Ex ante* vertinimą atliko Komisija; jis buvo pridėtas prie iš dalies pakeisto EIT steigimo reglamento pasiūlymo.

10 SEC(2011) 1433 final, 2011 m. lapkričio 30 d., „Poveikio vertinimas, apimantis *ex ante* vertinimo reikalavimus“, 4 ir 5 rekomendacijos.

11 Konkurencingas peržiūros mechanizmas nustatytas EIT steigimo reglamento 14 straipsnio 7 dalyje ir yra EIT finansinio įnašo, skirto ŽIB, skyrimo pagrindas. Finansinis įnašas apima paramos finansavimo elementą (60 %, kuris yra po lygiai paskirstomas ŽIB), ir konkurencinio finansavimo elementą (40 %). Konkurencinio finansavimo elementas skiriamas remiantis trim vienodais svertiniais kriterijais: 1) ankstesniais ŽIB veiklos rezultatais; 2) siūlomu ŽIB veiklos planu ir įvertintu biudžetu; 3) ŽIB daugiamečių strategijos įgyvendinimu. Taip pat žr. Audito Rūmų specialiosios ataskaitos Nr. 4/2016 „Europos inovacijos ir technologijos institutas turi keisti savo veiklos būdus ir struktūros elementus, kad pasiektų numatytą poveikį“ 73 dalį (<http://eca.europa.eu>).

Netinkamos finansavimo priemonės

20

Agentūrų galimybės pasirinkti įvairias finansavimo priemones, kurios yra reikalingos tam, kad jos galėtų atlikti savo konkrečias užduotis, apsiriboja dotacijų finansavimu, viešaisiais pirkimais ar kitais mechanizmais, pavyzdžiui, bendradarbiavimo susitarimais arba naudojimusi užsakomosiomis paslaugomis (sudarant susitarimus dėl paslaugų lygio). Pasirinkimas turėtų priklausyti nuo agentūros poreikių analizės, jos išteklių, siektinų tikslų, potencialių tikslinių naudos gavėjų ir konkurencingumo lygio, būtino ekonominiam veiksmingumui užtikrinti. Dalyvaujantys subjektai privalo atitikti atitinkamus agentūros pasirinktos finansavimo alternatyvos reikalavimus.

21

Taikant dotacijų procedūras naudojami labiau ribojantys tinkamumo kriterijai ir ne tokie griežti finansinės paramos skyrimo kriterijai nei tie, kurie yra naudojami viešųjų pirkimų metu. Pavyzdžiui, siūlomas dotacijų biudžetas nėra vertinamas ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo¹² požiūriu, kaip tai būtų viešųjų pirkimų atveju. Naudojant dotacijų finansavimą konkurencija apskritai, o ypač kainų konkurencija gali būti labai ribota. Todėl dotacijų finansavimas neturėtų būti standartinė finansavimo alternatyva, ji turėtų būti naudojama, kuomet dėl tinkamai pagrįstų priežasčių viešųjų pirkimų taikymas nėra tikslingas.

22

Audituotos agentūros neparengė konkrečių gairių ir kriterijų, kaip reikalaujama pagal vidaus kontrolės standartus, siekiant padėti vadovybei nuspręsti, koks yra tinkamiausias konkrečios užduoties arba veiklos vykdymo finansavimo mechanizmas.

23

Kai kurios audituotos agentūros (*Frontex*, EFSA, ECDC) skyrė dotacijų, kad iš viešųjų įstaigų, kurios turi itin specializuotą kompetenciją agentūros užduočių vykdymo srityje, įsigytų konkrečių paslaugų arba veiklos rezultatų. Jos rėmė šį metodą, cituodamos savo prievolę padidinti bendradarbiavimą ir tinklų su savo viešaisiais partneriais kūrimą ir pažymėdamos, kad pagal viešųjų pirkimų taisyklės galimybių pasinaudoti konsorciumais apribojimas ir privačių įstaigų, kurioms gali kilti interesų konfliktas, atmetimas yra problemiškas. Tačiau Audito Rūmai nustatė keletą atvejų, kai šios agentūros panašioms paslaugoms naudojo ir dotacijas, ir viešuosius pirkimus (EFSA, *Frontex*) arba nebuvo išnagrinėjusios kitų alternatyvų (EFSA, ECDC). Pavyzdžiai pateikti **3 langelyje**.

12 Taikymo taisyklių 203 straipsniu dėl dotacijų skyrimo kriterijų tik reikalaujama, kad atliekant vertinimus būtų užtikrintas tinkamas Sąjungos lėšų valdymas.

Pavyzdžiai, kuomet dotacijų naudojimas nėra pati veiksmingiausia priemonė

EFSA naudoja specialiąsias dotacijas ir viešuosius pirkimus moksliniams tyrimams ir duomenų rinkimo užduotims vykdyti

EFSA reguliariai skiria specialiąsias dotacijas projektams ir veiklai, remiantiems jos misiją duomenų rinkimo, su mokslinėmis nuomonėmis susijusių parengiamųjų darbų ir kitų mokslinių tyrimų srityje. Teikti paraišką dėl dalyvavimo kvietime teikti pasiūlymus gali tik į kompetentingų organizacijų sąrašus įtraukti viešieji partneriai.

EFSA taip pat vykdo su mokslinių nuomonių rengimu ir trumpalaikių mokslinių tyrimų atlikimu susijusius viešuosius pirkimus, kuriuose gali dalyvauti viešosios ir privačios įstaigos. Tokiais atvejais steigimo reglamento¹³ 36 straipsnyje nurodytų organizacijų ir kitų organizacijų sėkmingo dalyvavimo pirkimuose santykis yra 50 ir 50. Tačiau EFSA neišnagrinėjo su audituotais dotacijų projektais susijusios viešųjų pirkimų alternatyvos.

Oro erdvės stebėjimas vykdamas bendras *Frontex* operacijas

Frontex paprastai šias operacijas finansuodavo veikloje dalyvaujančių valstybių institucijoms skirdamas dotacijas, o jų lygis svyravo nuo 4 800 iki 6 900 eurų už patruliavimo valandą. 2012 ir 2013 m. *Frontex* vykdė bandomuosius projektus, kad įvertintų oro erdvės stebėjimo atlikimo įgyvendinamumą taikant viešuosius pirkimus. Jiems pasibaigus buvo susitarta taikyti bendrą 2 250 eurų sumą už patruliavimo valandą. 2015 m. *Frontex*, remdamasis bandomųjų projektų rezultatais, pradėjo vykdyti viešųjų pirkimų procedūrą dėl bendrųjų sutarčių atnaujinant konkursą. Užbaigus procedūrą buvo atrinkta 11 laimėjusių pasiūlymų (šešios sutartys buvo skirtos jūros stebėjimui iš oro, o penkios sutartys – žemės stebėjimui iš oro). Audito Rūmų atlikta jūros stebėjimo iš oro lyginamoji analizė parodė, kad privačios įstaigos galėjo suteikti daugiau tinkamų mažesnių ir specializuotų (naudojamų oro erdvei stebėti) lėktuvų lyginant su didesniais lėktuvais, kurie paprastai yra naudojami kariams ar civilinės aviacijos tikslams ir kuriuos pirkti siūlo Agentūros veikloje dalyvaujančios valstybės narės. Taigi vidutinė kaina už valandą sumažėjo nuo 5 700 eurų (buvusio lygio) iki 2 300 eurų.

ECDC naudoja dotacijas moksliniams tyrimams

ECDC naudojo dotacijas šiems moksliniams tyrimams: vakcinai „Naujosios Europos integruoto bendradarbiavimo pastangos (III etapas)(VENICE III)“ ir Europos tuberkuliozės etaloninių laboratorijų tinklui (ERLTB-net). Ji dotacijų naudojimą pagrindė istorinėmis priežastimis ir tuo, kad partneriai yra susipažinę su dotacijų finansavimo modeliu, taipogi bendra atsakomybe ir gautų duomenų konfidencialumo svarba. Tačiau prieš paskelbdama kvietimą teikti pasiūlymus ji neišnagrinėjo viešųjų pirkimų naudojimo alternatyvos.

¹³ Reglamento (EB) Nr. 178/2002 36 straipsnyje nustatytas tinklų su Tarnybos srityse dirbančiomis valstybių narių organizacijomis kūrimo pagrindas. EFSA Valdancioji taryba sudaro ir atnauja valstybių narių paskirtų kompetentingų viešųjų organizacijų sąrašą. Į sąrašą šiuo metu įtraukta apie 330 viešųjų įstaigų.

Prasta dotacijų koncepcija

24

Siekiant agentūroms ir naudos gavėjams neužkrauti nereikalingos administracinės naštos, Finansiniame reglamente ir jo taikymo taisyklėse numatyta, kad dotacijos esant išskirtinėms aplinkybėms gali būti skiriamos tiesiogiai be kvietimo teikti pasiūlymus¹⁴, ir tokiu būdu skatinama naudotis supaprastinto išlaidų skaičiavimo būdais, kad būtų sudarytos palankios dotacijų, visų pirma mažos vertės dotacijų (kurių vertė mažesnė nei 60 000 eurų) valdymo sąlygos¹⁵.

25

Audito metu nustatyti keli atvejai, kai dėl audituotų agentūrų dotacijų skyrimo procedūros ir nepritaikius dotacijų skyrimo alternatyvų agentūrai ir naudos gavėjams buvo užkrauta didelė administracinė našta (pavyzdį žr. **4 langelyje**).

- 14 Finansinio reglamento 123 ir 124 straipsniuose ir taikymo taisyklių 181 straipsnyje numatytas išlaidų kompensavimas vieneto į kainiais, vienkartinėmis išmokomis ir nustatyto dydžio suma.
- 15 Pagal Taikymo taisyklių 190 straipsnį tiesiogines dotacijas leidžiama skirti pagrindiniu teisės aktu kaip naudos gavėjos nurodytoms viešosioms įstaigoms arba valstybėms narėms arba specifinio pobūdžio veiksmams, kuriems reikalinga tam tikro tipo įstaiga dėl jos techninės kompetencijos, ir didelio specializacijos laipsnio.

4 langelis

Su dotacijų skyrimo procedūra susijusios nereikalingos naštos pavyzdys

ECDC susitarimai dėl stipendijų

Kiekvienais metais ECDC pripažintiems mokymo centrams, kurie ankstesniais metais priėmė EPIET stipendinius, siunčia kvietimus teikti pasiūlymą dėl partnerystės pagrindų susitarimo. Centras, prieš skirdamas EPIET stipendiją, atlieka visapusišką vertinimo procedūrą, remdamasis riboto kvietimo teikti pasiūlymus metu praneštais kriterijais. Ši procedūra yra nereikalinga sunki Centrai ir mokymo centrams tenkanti našta, visų pirma todėl, kad ECDC jau yra šias įstaigas patvirtinusi pripažintomis mokymo vietomis. ECDC galėjo pasinaudoti tiesiogine skyrimo procedūra¹⁶.

¹⁶ Taikymo taisyklių 190 straipsnio 1 dalies f punktas.

26

Netinkamos dotacijų formos pasirinkimas taip pat gali sąlygoti ne itin veiksmingą dotacijų veiklos įgyvendinimą ir stebėjimą. Agentūros gali daugiau naudotis supaprastinto išlaidų skaičiavimo būdais (pavyzdžiai pateikti **5 langelyje**).

Netinkamos dotacijos formos naudojimo pavyzdys

EAA Europos teminiai centrai (ETC) ir EIONET

ETC yra Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklo (EIONET) dalis; jie remia Agentūrą įgyvendinant jos darbo programas. EAA, steigdama kiekvieną ETC, su konsorciūmais sudaro partnerystės pagrindų susitarimus, kadangi tam, kad išnagrinėtų kiekvieną temą, partnerių organizacijos privalo sutelkti savo ekspertines žinias. Dauguma EAA partnerių yra viešojo sektoriaus įstaigos, kadangi aplinkos srities duomenų rinkimas, vertinimas ir ataskaitų teikimas yra daugiausia atliekami šiame sektoriuje. Daugiau kaip 40 partnerių išlaidų deklaracijų rengimas ir tolesnė analizė – tai didelės administracinės pastangos, kurios yra būtinos, kadangi dotacijos yra finansuojamos remiantis tiesioginėmis tinkamomis finansuoti išlaidomis. EAA galėtų ir toliau nagrinėti šioms dotacijoms taikomus supaprastinto išlaidų skaičiavimo būdus¹⁷.

Frontex oro erdvės stebėjimo priemonių einamosios išlaidos

Frontex dotacijomis finansuoja veikloje dalyvaujančių valstybių operacijas prie jūrų sienų, prie sausumos sienų ir operacijas prie oro sienų. Vienas šių operacijų elementų yra susijęs su oro erdvės stebėjimu. Su tokiu stebėjimu susijusi dotacijų sistema grindžiama deklaruotų priemonių einamųjų išlaidų (REM), apimančių daugiausia su nusidėvėjimu, priežiūra, kuru ir išlaidomis ekipažui už skrydžio valandą susijusių išlaidų apmokėjimą. Dalyvaujančios institucijos taiko skirtingus savo priežiūros išlaidų ir komandiruočių išlaidų apskaičiavimo (visų pirma išmokų ekipažui) ir deklaravimo metodus, todėl šių dotacijų valdymas yra ypač neefektyvus ir apsunkintas.

¹⁷ Finansinio reglamento 123 ir 124 straipsniai.

27

EFSA supaprastinto išlaidų, susijusių su jos ryšių centrų finansavimu dotacijomis, skaičiavimo būdai – tai geras mažos vertės dotacijų efektyvaus įgyvendinimo pavyzdys. Ryšių centrai padeda EFSA praktiškai įgyvendinti tinklų kūrimo ir mokslinio bendradarbiavimo veiklą. Jie veikia kaip EFSA ir nacionalinių maisto saugos tarnybų, mokslinių tyrimų institutų, vartotojų ir kitų suinteresuotųjų subjektų sąsaja. 2015 m. EFSA su savo ryšių centrais tiesiogiai sudarė daugiametis dotacijų susitarimus dėl reguliarių iš anksto nustatytų paslaugų. Kiekvienam ryšių centrui skirta metinė dotacija (mažos vertės dotacijos, kurių vertė mažesnė nei 60 000 eurų) buvo pagrįsta vienkartinė išmoka, kurią apskaičiuodama EFSA rėmėsi dviem šaltiniais: a) istoriniais išlaidų deklaracijų duomenimis (kurie buvo surinkti per pastaruosius septynerius bendradarbiavimo metus) ir b) Eurostato duomenimis dėl atitinkamų valstybių narių viešojo sektoriaus darbuotojų atlyginimų. Metų pabaigoje EFSA galėjo išmokėti visą metinę dotacijos sumą, remdamasi suteiktomis paslaugomis ir neprivalėdama prašyti patvirtinamųjų tiksliai patirtas išlaidas pagrindžiančių dokumentų, tokiu būdu žymiai sumažindama jos partneriams tenkančią administracinę naštą ir EFSA *ex ante* patikrų išlaidas.

Neišsamiuose metiniuose programavimo dokumentuose nevisiškai suderintos agentūrų dotacijos veiksmams su jų įgaliojimais ir strateginiais tikslais

Su rezultatais ir poveikiu susiję SMART tikslai nebuvo nustatyti

28

Agentūros privalo parengti daugiametes ir metines darbo programas, kuriose nustatomi tikslai, numatomi rezultatai ir veiklos rezultatų rodikliai¹⁸. Nustatyti tikslai turėtų būti konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, svarbūs ir su laiko nuoroda (SMART) bei turėtų būti susiję su visais jo veiklos sektoriais¹⁹. Metinė darbo programa turėtų būti suderinta su daugiamete darbo programa ir turėtų apimti finansuotinus veiksmus²⁰. Dotacijomis finansuojama veikla turėtų būti aiškiai susieta su agentūrų darbo programų tikslais²¹.

29

Visų audituotų agentūrų atveju naujausių (2013–2015 m.) metinių darbo programų peržiūra parodė, kad SMART tikslų paprastai trūkdavo. Dauguma atvejų tikslai arba būdavo metams suplanuotos dotacijų veiklos plataus pobūdžio aprašymai, arba neaiškūs išdirbių aprašymai. SMART tikslų trūkumas sumažino audituotų agentūrų gebėjimus įrodyti, kad jų dotacijų veikla yra suderinta su jų strateginiais tikslais ir jų steigimo reglamentuose nurodytais įgaliojimais (pavyzdžiai pateikti **6 langelyje**).

18 FPR 32 straipsnis.

19 FPR 29 straipsnio 4 dalis.

20 FPR 32 straipsnio 3 dalis.

21 FR 121 straipsnio 1 dalis.

Metinėse darbo programose prastai nustatytų tikslų pavyzdžiai

EIT metinėse darbo programose nėra nustatyti aukšto lygio SMART tikslai, susiję su numatomais inovacijų pagerinimais

EIT savo metinėje darbo programoje nenustatė aukšto lygio su inovacijomis susijusių SMART tikslų, kurie, kaip tikimasi, bus pasiekti užtikrinus sinergiją, kuri yra ŽIB inovacijų žinių trikampio (mokslinių tyrimų, švietimo ir inovacijų) rezultatas, arba tikslų, susijusių su esamų ŽIB tvarumu. Todėl metinėse darbo programose nebuvo užtikrinta, kad su dotacijomis susiję ŽIB veiklos plano tikslai būtų visapusiškai suderinti ir remtų EIT strateginių tikslų pasiekimą, strateginę inovacijų darbotvarkę ir programą „Horizontas 2020“.

ECDC metinėse darbo programose nėra nustatyti SMART tikslai, susiję su nuolatine dotacijų veikla

Nuo to laiko, kai ECDC iš Komisijos 2006 m. perėmė EPIET programos valdymą, jis apmokė maždaug 450 epidemiologų ir šiuo metu apmoko 12 epidemiologų per metus. Tačiau valstybės narės taip pat apmokė savo pačių epidemiologus, o ECDC neturi duomenų, susijusių su apmokytų specialistų skaičiumi valstybių narių lygmeniu. Todėl jo visuomenės sveikatos mokymo strategijoje (kuri buvo patvirtinta 2015 m. birželio mėn.) trūksta svarbių ir per nustatytą laiką įvykdytinų strateginių tikslų. ECDC metinėse darbo programose nebuvo galima įrodyti, kaip jo reguliariai teikiamos dotacijos visuomenės sveikatos mokymams prisidėtų prie jo bendrųjų įgailojimų ir strateginių Europos epidemiologinės priežiūros tikslų pasiekimo ir gebėjimų nustatyti ir kontroliuoti ligų protrūkių.

Frontex nenustatė su savo bendromis operacijomis susijusių kiekybinių tikslų ir siekių

Frontex parengė kiekvienai savo dotacijomis finansuojamai bendrai operacijai skirtas veiksmų programas. Pastaraisiais metais jai buvo pavestos *ad hoc* paieškos ir gelbėjimo operacijos, vykdomos kaip atsakas į daugybę migracijos krizių, kurios turėjo įtakos jos planavimui. Daugumos veiksmų programų, įskaitant Frontex tris didžiausias apimties programas („Hermes“, „Triton“ ir „Poseidon“ (jūros) atveju, nors tikslai buvo nustatyti, jie nebuvo kiekybiniai ir nebuvo konkrečiai nurodytos tikslinės vertės. Kiekybinių tikslų trūkumas kliudo ilguoju laikotarpiu įvertinti bendrų operacijų veiksmingumą.

Finansavimo sprendimai buvo neišsamūs

30

Agentūros, prieš paskelbdamos kvietimą teikti pasiūlymus, privalo priimti finansavimo sprendimą²². Nepriėmus tokio sprendimo į jų metines darbo programas turi būti įtraukti tikslai, orientacinė suma ir maksimali planuojamos dotacijų veiklos bendrojo finansavimo norma²³ ir tokiu būdu jos turėtų pasitarnauti kaip teisės normos atitinkantys finansavimo sprendimai²⁴.

31

Daugeliu atvejų audituotos agentūros nebuvo priėmusios atskirų finansavimo sprendimų, o į metines darbo programas nebuvo įtraukta informacija²⁵, kuri yra būtina, kad jos būtų teisėti finansavimo sprendimai dėl jų dotacijų veiksmams (pavyzdžiai pateikti **7 langelyje**).

- 22 FPR 68 straipsnio 2 ir 3 dalys.
- 23 Taikymo taisyklių 188 straipsnis.
- 24 Taikymo taisyklių 94 straipsnis ir FPR 68 straipsnis.
- 25 Metinėse darbo programose turėtų būti nurodyta, kuri suplanuota metinė veikla yra įgyvendinama pasitelkus pagrindų partnerystę arba specialius susitarimus dėl dotacijų, kokia dotacijų forma yra taikoma, kokie yra tikslai ir numatyti rezultatai, orientacinė suma ir maksimali planuojamos dotacijų veiklos bendrojo finansavimo norma.

7 langelis

Metinių darbo programų, kurios nebuvo teisėti finansavimo sprendimai, pavyzdžiai

Į EAA 2013 m. metines darbo programas nebuvo įtrauktos orientacinės sumos

2013 m. EAA su ETC ketveriems metams pasirašė partnerystės pagrindų susitarimus. Tačiau į susijusius programavimo dokumentus (metines darbo programas ir kvietimus teikti pasiūlymus) nebuvo įtrauktos orientacinės sumos.

EIT metinėse darbo programose nebuvo pateikta svarbi informacija apie ŽIB dotacijas

EIT metinėse darbo programose nebuvo pateikta svarbi informacija, susijusi su planuojamais sudaryti metiniais specialiais susitarimais dėl dotacijų su ŽIB, kaip antai informacija apie maksimalias kiekvienai ŽIB skirtas specialių metinių dotacijų sumas, susijusius EIT metinius tikslus, numatomus rezultatus ir rodiklius.

Agentūros įgyvendino dotacijas iš esmės laikydamosi taisyklių, tačiau buvo nustatyta trūkumų, susijusių su tam tikromis dotacijų skyrimo, ekspertų atrankos ir vidaus kontrolės procedūromis

Konkrečiais atvejais dotacijų atrankos ir skyrimo procedūros ne visiškai atitiko pagrindinius principus; išlieka galima interesų konflikto rizika

32

Agentūros, skirdamos dotacijas ir atrinkdamos bet kokius ekspertus, dalyvaujančius vykdančias dotacijų skyrimo procedūras, turėtų laikytis skaidrumo ir vienodų sąlygų taikymo principų. Be to, jos turėtų užtikrinti būtinas apsaugos nuo galimų interesų konfliktų priemones.

33

Agentūros, kurios naudojo Finansiniame reglamente numatytas dotacijų atrankos ir skyrimo procedūras (t. y. EAA, EFSA ir ECDC) laikėsi šių principų. Trūkumų buvo nustatyta tais atvejais, kai agentūros (t. y. EIT ir *Frontex*) taikė specialias ekspertų atrankos ir dotacijų skyrimo procedūras, grindžiamas steigimo reglamente ir pagrindiniame akte nustatytomis išimtimis.

Skaidrumo ir vienodų sąlygų taikymo principų nesilaikymo rizika

34

Dotacijoms taikomi skaidrumo ir vienodų sąlygų taikymo principai²⁶. Kvietimuose teikti pasiūlymus nurodytos agentūrų atrankos ir dotacijų skyrimo procedūros turėtų užtikrinti, kad visos paraiškos būtų vienodai traktuojamos, o dotacija būtų skiriama tinkamiausiam pasiūlymui remiantis kvietime paskelbtais kriterijais²⁷. Kvietime turėtų būti aiškiai atskirti atrankos ir skyrimo kriterijai. Atrankos kriterijai turi leisti įvertinti pareiškėjų finansinį, profesinį ir operacinį pajėgumą užbaigti siūlomą dotacijomis finansuojamą veiksmą. Skyrimo kriterijai turi sudaryti galimybę įvertinti pateikto pasiūlymo kokybę (atsižvelgiant į dotacijos veiksmams nustatytus tikslus ir prioritetus)²⁸.

35

Audito Rūmai nustatė, kad *Frontex* ir EIT, remdamasi savo steigimo reglamentuose pateiktomis išimtimis, patvirtino atitinkamas procedūras. Tokios procedūros neužtikrina, kad agentūros visapusiškai apsaugotų skaidrumo ir vienodų sąlygų taikymo principus (išsamesnė informacija pateikta **8 langelyje**).

26 Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalis.

27 Taikymo taisyklių 203 straipsnio 2 dalis ir 204 straipsnio 1 dalis.

28 Finansinio reglamento 132 straipsnis ir Taikymo taisyklių 202 ir 203 straipsniai.

Kvietimo procedūros pagrįstos steigimo reglamentuose pateiktomis išimtimis***Frontex*, rengdama dvišales derybas, naudojosi derybininkų grupių paslaugomis**

Frontex, remdamasi savo steigimo reglamentu, neskelbia bendrų operacijų dotacijų skyrimui skirtų kvietimų teikti pasiūlymus. Užuoat tai dariusi, ji tiesiogiai su dalyvaujančių valstybių institucijomis sudaro ketverių metų trukmės partnerystės pagrindų susitarimus. Kiekvienais metais *Frontex* operatyvinių veiksmų skyrius neoficialiai paskiria derybų grupes ir nustato sekančių metų bendroms operacijoms reikalingus metinius išteklius. Tuomet *Frontex* su dalyvaujančiomis valstybėmis rengia dvišales derybas ir nustato jų indėlį žmogiškųjų išteklių ir techninės įrangos požiūriu. *Frontex* derybų grupės turi galią patvirtinti dalyvaujančių valstybių siūlomus išteklius arba iš naujo dėl jų derėtis. Tačiau nei direktorius, nei Valdančioji taryba nebuvo priėmę sprendimo dėl grupių sudėties arba prašomų skirti išteklių. Be to, derybų grupių oficialiai nepaskyrė direktorius arba Valdančioji taryba. Taigi vykdant procedūrą, kurią užbaigus bendroms operacijoms skiriamos konkrečios dotacijos, nevisapusiškai apsaugomi skaidrumo ir vienodų sąlygų taikymo principai.

EIT ŽIB skyrimo procedūra

2014 m. kvietime teikti ŽIB pasiūlymus nustatyti kriterijai atspindėjo EIT steigimo reglamento nuostatas dėl ŽIB atrankos ir skyrimo²⁹. Tačiau šie kriterijai buvo taikomi kaip atrankos (techninio, operacinio ir finansinio pajėgumo) ir skyrimo (siūlomos inovacijų strategijos kokybės ir potencialo) kriterijai; konkretnių kriterijų lygmeniu buvo nustatyta dubliavimosi atvejų. Be to, kvietime nebuvo nustatytos pasiūlymų ribos, kurios yra reikalingos tam, kad jie pasiektų klausymo etapą.

Skirdama ŽIB, EIT valdyba atsižvelgia į išorės ekspertų vertinimo komisijos posėdžių rezultatus, galutines rekomendacijas teikiančios komisijos ataskaitą ir Valdybos trijų svarbiausių ŽIB kandidatų klausymo išvadas. Kalbant apie 2014 m. kvietimą, Audito Rūmai pažymėjo, kad Valdybos įvertinimas buvo kokybinis ir nebuvo skiriami balai. Be to, nei kvietime, nei EIT vidaus gairėse nebuvo nurodyta, kaip Valdyba turėtų pasverti skirtingų komisijų vertinimo rezultatus. Šie trūkumai gali turėti įtakos vienodų sąlygų kandidatams taikymo principo laikymuisi ir sumažinti ŽIB atrankos ir skyrimo proceso veiksmingumą.

29 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 294/2008 dėl Europos inovacijos ir technologijos instituto įsteigimo 7 straipsnio 2 dalis (OL L 97, 2008 4 9, p 1).

Galimo interesų konflikto rizika išlieka

36

Agentūrai paraiškas dėl dotacijų vertinti padedantys išorės ekspertai turėtų būti atrinkti tinkamai atsižvelgus į galimus interesų konfliktus³⁰. Po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudaromi ekspertų sąrašai³¹.

37

Audito Rūmai nustatė, kad *Frontex* ir EIT nepakankamai išnagrinėjo galimus interesų konfliktus (daugiau informacijos pateikta **9 langelyje**).

30 FR 204 straipsnio 1 dalis. Taip pat žr. Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 15/2012 „Interesų konfliktų valdymas atrinktose ES agentūrose“ (<http://eca.europa.eu>).

31 Taikymo taisyklių 287 straipsnis.

Ekspertų paskyrimas ir galimi interesų konfliktai

Frontex nėra nustačiusi tinkamos interesų konfliktų politikos

Nors visi *Frontex* darbuotojai privalo kasmet pasirašyti interesų deklaraciją, nėra formalaus reikalavimo prieš pradedant dalyvauti dvišalėse derybininkų grupėse pasirašyti interesų konflikto nebuvimo deklaracijos. *Frontex* nėra nustačiusi tinkamos derybininkų grupėse dalyvaujančių darbuotojų interesų konflikto politikos.

EIT ekspertų skyrimas

EIT, atrinkdama ŽIB pasiūlymus ir veiklos planus vertinančius išorės ekspertus, naudoja savo steigimo reglamento 89 straipsniu, kad netaikytų prievolės skelbti kvietimą pareikšti susidomėjimą. Tačiau EIT nėra visapusiškai nustatęs šios nukrypti leidžiančios nuostatos įgyvendinimą reglamentuojančių vidaus procedūrų.

Faktiškai EIT sudarė savo ekspertų sąrašus naudodamasis esamais kitų ES institucijų (daugiausia Komisijos) sąrašais ir duomenų bazėmis bei atrinkdamas į šiuos sąrašus neįtrauktus asmenis remiantis EIT valdybos ir darbuotojų rekomendacijomis. Sutartis dėl vieno svarbiausių išorės ekspertų, buvo tiesiogiai paskirta 2014 m. įvykus ŽIB konkursui.

Galimus interesų konfliktus vertina EIT direktorius, o dėl rizikos mažinimo priemonių nusprendžiama kiekvienu atveju atskirai. Nebuvo veiksmingo situacijų, kuomet tam pačiam ekspertui tuo pat metu priskiriamos kelios užduotys, kurių kiekviena yra susijusi su galimu interesų konfliktu, vertinimo įrodymų. Šie trūkumai padidina nediskriminavimo principo pažeidimo ir galimų interesų konfliktų riziką.

Agentūros iš esmės pagerino savo dotacijų įgyvendinimą kontrolę, tačiau išlieka tam tikrų trūkumų

38

Mokėjimams turi būti taikomos *ex ante* ir *ex post* patikros siekiant patvirtinti, kad jie atitinka taikomas nuostatas ir kad buvo pritaikytas patikimo finansų valdymo principas³². Ribas viršijančių dotacijų atveju būtina pateikti patvirtinto ir nepriklausomo išorės auditoriaus arba valstybės pareigūno išduotą pažymėjimą dėl veiksmo finansinių ataskaitų³³. Tik tos išlaidos, kurias naudos gavėjas faktiškai ir būtinai patiria vykdydamas veiksmą ir kurios yra nurodytos veiksmo biudžete, yra tinkamos finansuoti³⁴.

Ex ante ir ex post patikros

39

Kadangi nebuvo atliktos veiksmingos dotacijų mokėjimų *ex ante* ir *ex post* patikros, Audito Rūmai pateikė sąlygines nuomones dėl 2012 ir 2013 m. EIT ir *Frontex* finansinėse ataskaitose atspindimų operacijų. Jie pateikė panašias pastabas dėl EAA ir ECDC, tačiau šiais atvejais audito nuomonė buvo besąlyginė. Į tai reaguodamos audituotos agentūros žymiai sustiprino savo tikrinimo procedūras ir taipogi peržiūrėjo savo *ex post* tikrinimo politikas ir audito strategijas. Tačiau nors 2014 m. visoms agentūroms taikoma finansiniais ir atitikties auditais pagrįsta audito nuomonė buvo besąlyginė, buvo nustatyta nuolatinių dotacijų mokėjimų tikrinimo procedūrų trūkumų. Konkretūs nuolatinių sistemų trūkumų pavyzdžiai pateikti **10 langelyje**.

32 Taikymo taisyklių 45 straipsnis.

33 Taikymo taisyklių 207 straipsnyje reikalaujama pateikti pažymėjimą 750 000 eurų viršijančių dotacijų veiksams atveju ir 100 000 eurų viršijančių dotacijų veiklai atveju. Kai kurios agentūros į savo vidaus politikas įtraukia žemesnes ribines vertes.

34 FR 126 straipsnis.

Ex ante dotacijų tikrinimo procedūrų trūkumų pavyzdžiai**EAA**

Vienas ETC pateikė galutinę išlaidų deklaraciją, susijusią su veikla, kurią vykdant vienas partneris buvo deklaravęs 180 000 eurų išlaidas už metus, pasibaigusius 2013 m. gruodžio mėn. Atlikus *ex ante* patikrinimą, buvo aptikta deklaruotų partnerio bendro darbo užmokesčio neatskaičius mokesčių (daugiau kaip 40 % buvo laikoma netinkama finansuoti suma) apskaičiavimo metodo klaidų, tačiau buvo išmokėta visa suma.

Frontex

Skirtingų veikloje dalyvaujančių valstybių bendrų oro, jūrų arba žemės sienų stebėjimo operacijų metu vykdytos veiklos ataskaitų ilgis, struktūra ir turinys labai skiriasi. Tai sutrukdė atlikti efektyvų *ex ante* išlaidų deklaracijų patikrinimą.

ECDC

2014 m. buvo atlikti ECDC 2012 ir 2013 m. dotacijomis finansuotos veiklos *ex post* patikrinimai. Buvo atliktas šešių dotacijų veiksmams, susijusių su keturiais naudos gavėjais, auditas. *Ex post* patikrinimo metu nustatyta, kad nebuvo pakankamai įrodymų, kurių reikėjo, kad vienas iš naudos gavėjų galėtų nustatyti tiesiogines veiksmo išlaidas. Iš tikrųjų naudos gavėjo darbuotojai buvo įdarbinti keliuose projektuose ir nebuvo toliau taikoma laiko registravimo sistema. Tai rodo, kad *ex ante* patikrinimų sistema turėtų būti toliau gerinama atsižvelgiant į *ex post* audito rezultatus.

Kiti vidaus kontrolės trūkumai**40**

Audito Rūmai pažymėjo, kad 2011–2014 m. EIT susitarimai dėl dotacijų vidutiniškai būdavo pasirašomi nuo kalendorinių metų pradžios praėjus trims mėnesiams. 2015 m. susitarimus dėl dotacijų buvo delsiama pasirašyti iki 2015 m. birželio mėn.

41

2013 ir 2014 m. EAA su penkiais ETC pasirašė partnerystės pagrindų susitarimus, kurie lieka galioti iki 2018 m. EAA nei apskaičiavo, nei paskelbė visam partnerystės pagrindų susitarimų galiojimo laikotarpiui skirtą biudžetą. Taigi finansinės ribos nebuvo nustatytos. Partnerystės pagrindų susitarimų naudojimo mastas sudarant konkrečius susitarimus dėl dotacijų, nors ir stebimas kiekvienais metais, iš esmės yra neribotas.

Nors dotacijomis iš esmės prisidėta prie audituotų agentūrų politikos įgyvendinimo, jos neįdiegė tinkamų stebėjimo sistemų, skirtų bendram jų dotacijomis finansuojamos veiklos veiksmingumui nustatyti, o *ex post* vertinimai buvo neatlikti arba neišsamūs

35 FPR 29 straipsnio 4 dalis.

36 FPR 32 straipsnio 3 dalis.

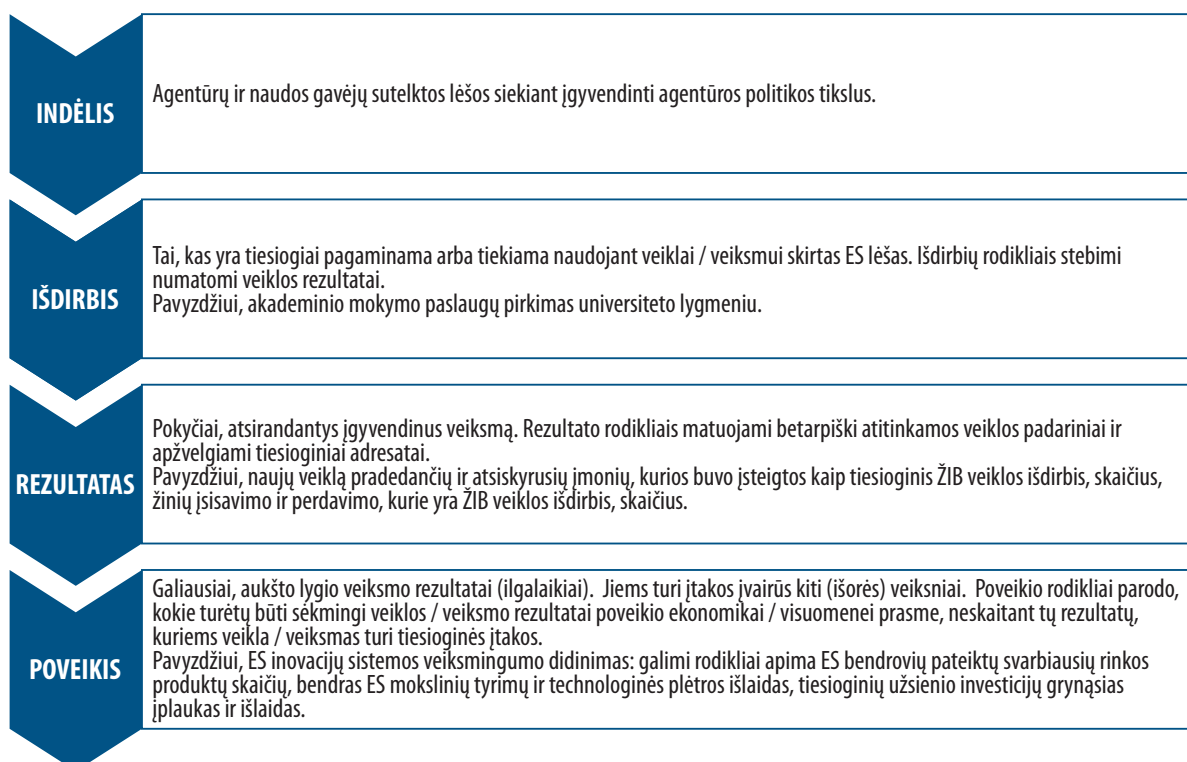
Trūko pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių

42

Kiekvienos veiklos krypties tikslų pasiekimas turi būti stebimas naudojant veiklos rezultatų rodiklius³⁵. Šie rodikliai turi būti įtraukti į agentūrų metines darbo programas³⁶ (žr. **3 diagramą**, kurioje pateikti rodiklių pavyzdžiai).

3 diagrama

Indėlio, išdirbio, rezultato ir poveikio rodiklių pavyzdžiai

Šaltinis: Europos Audito Rūmai, remiantis Komisijos gairėmis dėl „Horizontas 2020“ rodiklių: „Horizontas 2020“ rezultatų ir poveikio vertinimas“.

43

Nors audituotos agentūros savo daugiametėse ir metinėse darbo programose yra nustačiusios kai kuriuos pagrindinius su išdirbiais susijusius dotacijų veiklai skirtus veiklos rezultatų rodiklius, jos nenustatė pagrindinių RACER³⁷ veiklos rezultatų rodiklių (PVRR), susijusių su rezultatais ir poveikiu. Todėl jos negalėjo stebėti savo dotacijų veiklos darnos ir veiksmingumo arba įvertinti pasiektų rezultatų ir poveikio.

44

Frontex metinėse darbo programose pateikti 38 veiklos rezultatų rodikliai, skirti jo operacijoms ir veiklai stebėti, tačiau tik keli jų yra naudojami ataskaitų teikimo tikslais. Nė vienu tokiais tikslais naudojamu PVRR tinkamai nevertinamas agentūros dotacijomis finansuojamos veiklos veiksmingumas. Didelis veiklos rezultatų rodiklių skaičius, palyginti su keliais iš tikrųjų ataskaitų teikimo tikslais išanalizuotais rodikliais, sumažina Frontex stebėjimo ir ataskaitų teikimo sistemos veiksmingumą.

45

EIT dar neįdiegė išsamios savo paties ir ŽIB veiklai stebėti skirtos vertinimo sistemos, kaip to yra reikalaujama jo steigimo reglamente, „Horizontas 2020“ reglamente ir EIT strateginėje inovacijų darbotvarkėje³⁸. Taikant EIT pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius ir toliau daugiausia dėmesio skiriama indėliui arba išdirbiui, o ne rezultatams ar poveikiui. Taigi nėra įmanoma įvertinti žinių trikampio sąveikų sukurto inovacinio poveikio.

Trūko *ex post* vertinimų arba jie būdavo neišsamūs

46

Agentūros, siekdamos pagerinti veiksmingumą ir sprendimų priėmimą, turėtų atlikti reikšmingos veiklos *ex post* vertinimus³⁹. Kasmet finansuojamos veiklos rezultatai turėtų būti vertinami bent kas šešeri metai⁴⁰. Atliekant šiuos vertinimus turėtų būti analizuojami daugiametės dotacijų veiklos ir pakartotinių metinių dotacijų finansavimo veiksmų rezultatai siekiant patikrinti, ar jie atitiko nustatytus tikslus⁴¹.

47

Tačiau audituotos agentūros ne visuomet atlikdavo *ex post* vertinimus, o tos, kurios tuos vertinimus buvo atlikusios, nepasinaudojo rezultatais, kad pagerintų dotacijomis finansuojamos veiklos stebėjamą ir ataskaitų teikimą.

37 Svarbūs (susiję su tikslais), priimtini, patikimi, paprasti ir griežti.

38 Reglamento (EB) Nr. 294/2008 7a straipsnis.

39 FPP 29 straipsnio 5 dalis, Taikymo taisyklių 18 straipsnio 3 dalis.

40 Taikymo taisyklių 18 straipsnio 3 dalies b punktas.

41 Taikymo taisyklių 18 straipsnio 3 dalis.

48

2013 m. EFSA atliko savo dotacijų ir viešųjų pirkimų poveikio *ex post* vertinimą. EFSA, remdamasi vertinimo rezultatais ir taikydama savo 2014–2016 m. mokslinio bendradarbiavimo strategiją, įgyvendino naujas dotacijų koncepcijas (žr. 18 dalį). Tačiau metinėse darbo programose ir toliau būdavo pateikiami tik neaiškūs dotacijų tikslai ir pagrindiniai rodikliai, susiję su biudžeto vykdymu ir išdirbiais (pavyzdžiui, dotacijoms skirto įsipareigoto biudžeto / sumokėto biudžeto metų pabaigoje dalis ir patvirtintų mokslinių rezultatų skaičius). EFSA, neturėdama tinkamų ir į rezultatus orientuotų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių, negalėjo stebėti savo ankstesnių dotacijų veiksmams veiksmingumo ir negalės įvertinti ES pridėtinės vertės ir savo naujai įgyvendintų dotacijų schemų veiksmingumo.

49

2012 m. EAA administracinė valdyba paprašė atlikti ETC veiksmingumo *ex post* vertinimą. Šiame vertinime buvo akcentuota naudojimosi sąveikomis svarba siekiant didinti veiksmingumą įvairiose teminėse srityse ir pabrėžtas vis didėjančis išsamesnės ir labiau integruotos aplinkosaugos duomenų analizės poreikis. Nors vertinimas sudarė tam tikrą strateginio sprendimų priėmimo, turinčio įtakos būsimoms dotacijoms (pavyzdžiui, vystyti specializuotus EAA vidinius IT gebėjimus atlikti integruotą aplinkosaugos duomenų analizę), pagrindą, jame nebuvo pateiktas EAA ir ETC veiklos poveikio vertinimo sistemos vertinimas.

50

Ex post vertinimai turėtų būti pakankamai išsamūs, kad būtų galima įvertinti strateginių tikslų įgyvendinimą. Ir *Frontex*, ir ECDC trūksta duomenų ir informacijos iš valstybių narių, kurie yra būtini tam, kad jos galėtų tai padaryti. Be to, abi agentūros savo *ex post* vertinimuose ir vidaus analizėse šios labai svarbios problemos nepripažino. Todėl jos neįvykdė savo prievolių nustatyti atitinkamus jų dotacijų veiklai skirtus strateginius tikslus ir įdiegti veiksmingą (į rezultatus orientuotą) stebėjimo ir ataskaitų teikimo sistemą su svarbiais ir išmatuojamais PVRR.

51

Šios padėties reikšmė ECDC ir *Frontex* dotacijų veiklai bendrais bruožais nusakyta **11 langelyje**.

Neišsamių *ex post* vertinimų pavyzdžiai

Nepajėgumas įvertinti ECDC dotacijų veiklos veiksmingumo

Centro įgaliojimai apima mokymo programų rėmimą ir koordinavimą, kad valstybės narės ir Komisija turėtų pakankamai kvalifikuotų specialistų, ypač epidemiologinės priežiūros ir srities tyrimų sferoje, ir gebėtų apibrėžti sveikatos priežiūros priemones, kad būtų galima kontroliuoti ligų protrūkių⁴².

Tarpusavyje įvertintoje mokslinėje literatūroje rekomenduojamas 1 epidemiologo 100 000 žmonių santykis. Kadangi ES yra daugiau nei 500 milijonų gyventojų, tai reiškia, kad privaloma turėti maždaug 5 000 epidemiologų. Įvertinta, kad ECDC ir valstybės narės per metus turėtų apmokėti maždaug 500 stipendininkų. ECDC neturi informacijos nei apie faktinį per metus valstybėse narėse apmokomų stipendininkų skaičių, nei apie dabartinį aktyvių epidemiologų ES skaičių. Taigi ECDC negali stebėti savo dotacijomis finansuojamų mokymų užduoties veiksmingumo.

Nepajėgumas įvertinti *Frontex* dotacijų veiklos veiksmingumo

Frontex koordinuoja bendras operacijas su Šengeno valstybėmis, kurios gali būti susijusios su pagalba Šengeno valstybėms vykdant humanitarinio gelbėjimo veiksmus jūroje.

2014 m. *Frontex*, vykdydama įvairias savo operacijas, užregistravo maždaug 340 000 neteisėtai į Šengeno erdvę atvykusių asmenų. Valstybės narės yra atsakingos už atvykusių asmenų statuso nustatymą (asmeniui suteiktas prieglobstis, jis sugrąžintas, pasislėpęs). Tačiau *Frontex* ir valstybės narės šiuo klausimu nepakankamai apsiikeičia duomenimis. Taigi *Frontex* dotacijomis finansuojamų bendrų operacijų veiksmingumas negali būti įvertintas.

⁴² 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 851/2004, įsteigiančio Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą, 9 straipsnio 6 dalis (OL L 142, 2004 4 30, p. 1).

52

Auditas parodė, kad dotacijos ne visuomet būdavo tinkamiausia agentūrų užduočių ir politikos tikslų vykdymo priemonė. Auditas taip pat parodė, kad išskyrus konkrečias dotacijų atrankos procedūras, agentūros valdė dotacijas iš esmės laikydamosi taisyklių. Nors dotacijos iš esmės prisidėjo prie agentūrų politikos įgyvendinimo ir paskatino bendradarbiavimą su valstybių narių viešosiomis įstaigomis, agentūros neišmatavo papildomos ES pridėtinės vertės ir bendro jų dotacijomis finansuojamos veiklos veiksmingumo. Toliau pateiktos rekomendacijos yra skirtos visoms agentūroms arba kitoms įstaigoms, naudojančioms dotacijas arba toms agentūroms ir įstaigoms, kurios svarsto galimybę jas naudoti ateityje.

Tinkamas dotacijų finansavimo priemonės naudojimas

53

Dauguma audituotų agentūrų tinkamai neįvertino, ar dotacijų finansavimas buvo veiksmingiausia ir efektyviausia konkrečios užduoties ar veiklos vykdymo priemonė (žr. 17–19 dalis) arba ar kitos alternatyvos kaip viešieji pirkimai, susitarimai dėl paslaugų lygio ar bendradarbiavimo susitarimai būtų buvę tinkamesni ar ekonomiškesni (žr. 20–23 dalis). Be to, taip pat buvo nustatyta neefektyvumo atvejų, susijusių su pasirinkta dotacijų procedūra ar dotacijų forma (žr. 24–27 dalis).

1 rekomendacija

Prieš pradėdamos naudoti dotacijas agentūros turėtų išnagrinėti, ar jos yra veiksmingiausia priemonė. Supaprastinto išlaidų skaičiavimo būdai ir tiesioginis sutarties skyrimas turėtų būti naudojami, kai tai yra pagrįsta.

Kiekvienu atveju, kai agentūros naudoja su konkrečiu veiksmu susijusį dotacijų finansavimą, tai turėtų būti pagrįsta nuodugnia agentūros poreikių, strateginių tikslų, siektinos ES pridėtinės vertės, tikslinių galimų kandidatų ir konkurencijos, kuri yra būtina norint užtikrinti ekonominį veiksmingumą, lygio analize. Agentūros turėtų naudoti supaprastinto išlaidų skaičiavimo būdus, kai tai yra tinkama. Dotacijos turėtų būti skiriamos nepaskelbus kvietimo teikti pasiūlymus (t. y. tiesiogiai), kai tai yra pagrįsta pagal Taikymo taisyklių 190 straipsnį. Agentūros turėtų nustatyti aiškias gaires ir kriterijus, siekdamas padėti vadovybei nuspręsti, kokia yra veiksmingiausia, efektyviausia ir ekonomiškiausia konkrečios užduoties ar veiklos vykdymo priemonė.

Numatyta įgyvendinimo data: kiek įmanoma greičiau.

Metinis dotacijų veiksmams programavimas

54

Audituočių agentūrų daugiametėse ir metinėse darbo programose trūko konkrečių, išmatuojamų ir su laiko nuoroda tikslų, susijusių su planuojamų dotacijų veiksmams rezultatais. Šis trūkumas sumažina agentūrų gebėjimą suderinti savo (metinę) dotacijų veiklą su strateginiais jų metinių programavimo dokumentų tikslais ir jų steigimo reglamente nustatytais įgaliojimais (žr. 28 ir 29 dalis). Jos dažnai neturėdavo svarbios informacijos, susijusios su planuojamu kvietimu tiekti pasiūlymus. Tokiais atvejais metinė darbo programa nėra galiojantis agentūros dotacijų veiksmams finansavimo sprendimas (žr. 30 ir 31 dalis).

2 rekomendacija

Agentūrų darbo programose turėtų būti nurodyta, kokia veikla turi būti įgyvendinama naudojant dotacijas, kokie yra konkretūs tikslai ir laukiami rezultatai, kurie turi būti pasiekti dotacijomis veiksmams bei dotacijoms veiksmams įgyvendinti būtini planuojami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai.

Agentūroms sudarant savo metines darbo programas, jose turėtų būti nustatyti konkretūs į rezultatus orientuoti su dotacijomis veiksmams susiję tikslai, kurie turi būti aiškiai suderinti su strateginiais tikslais ir steigimo reglamente nustatytais įgaliojimais. Tam, kad finansavimo sprendimas būtų galiojantis, agentūros turi savo metinėse darbo programose nurodyti įgyvendinant dotacijas veiksmams leistus naudoti finansinius ir žmogiškuosius išteklius (biudžeto eilutę ir asignavimus) bei svarbią su planuojamu kvietimu teikti pasiūlymus susijusią informaciją (atrankos ir dotacijų skyrimo kriterijus, maksimalią dotacijų sumą, maksimalią galimą bendrojo finansavimo normą ir tvarkaraštį). Daugiametės partnerystės pagrindų susitarimų atveju turi būti nustatyti konkrečių dotacijų metiniai prioritetai ir laukiami rezultatai.

Numatyta įgyvendinimo data: 2018 m. metinės darbo programos.

Dotacijų skyrimo procedūros

55

Nustatyta trūkumų tais atvejais, kai audituotos agentūros (t. y. EIT ir *Frontex*) taikė specialias ekspertų atrankos ir dotacijų skyrimo procedūras remdamosi steigimo reglamente nustatytomis išimtimis. Todėl nebuvo visiškai pašalintos vienodų sąlygų taikymo, skaidrumo principams ir galimų interesų konfliktų sprendimui kylančios rizikos (žr. 34–37 dalis).

3 rekomendacija

Specialias dotacijų skyrimo procedūras taikančios agentūros turėtų nustatyti formalias vidaus procedūras, kurios užtikrintų skaidrumo ir vienodų sąlygų taikymo principų laikymąsi ir apsaugą nuo galimų interesų konfliktų.

Agentūrų steigimo reglamentų nukrypimo nuo finansinio reglamento atveju agentūra turėtų nustatyti formalias nukrypti leidžiančios nuostatos įgyvendinimo vidaus procedūras. Vidaus procedūros visų pirma turėtų užtikrinti:

- skaidrumą: vidaus darbuotojus, dalyvaujančius vykdant dotacijų skyrimo procedūras, turėtų oficialiai paskirti ir aiškiai įgalioti atsakinga institucija (leidimus suteikiantis pareigūnas / valdyba); bendro sutarimo ataskaitose turėtų būti pagrįsti visi pagrindiniai sprendimai, kvietime teikti pasiūlymus turėtų būti paskelbti su kiekvienu vertinimo etapu susiję pagrindiniai kriterijai ir santykinis vertinimo etapo lyginamasis svoris;
- vienodų sąlygų kandidatams taikymą: visiems atrankos komisijos / komiteto nariams pranešti apie suderintas metodikas ir ribas, nustatyti aiškiai atskirtus tinkamumo, atrankos ir skyrimo kriterijus, nustatyti atrankos ir skyrimo kriterijus, kurie nėra nei labai sukonkretinti, nei neapibrėžti, neskirti tiesiogiai išorės ekspertų, nustatyti pasiūlymų ribas tam, kad jie pasiektų galutinį jų klausymo etapą ir juos paskelbti kvietime teikti pasiūlymus;
- interesų konflikto nebuvimą: turėtų būti nustatyta išorės ekspertams, vidaus darbuotojams ir valdybos nariams, dalyvaujantiems atrankos ir skyrimo procedūrose, skirta interesų konfliktus reglamentuojanti politika, remianti šia politika turėtų būti suklasifikuotos su interesų konfliktais susijusios problemos atsižvelgiant į susikaupusį kelių nedidelių interesų konfliktų poveikį ir nustatytos veiksmingos riziką mažinančios priemonės.

Numatyta įgyvendinimo data: kiek įmanoma greičiau.

Ex ante ir ex post patikros

56

Nors audituotos agentūros pagerino savo dotacijų įgyvendinimo ir stebėjimo procedūras, išliko įvairių su vidaus kontrolės sistema susijusių trūkumų (žr. 39–41 dalis).

4 rekomendacija

Agentūros turėtų sustiprinti savo dotacijų projektų įgyvendinimo tikrinimo sistemą.

Agentūros turėtų nustatyti standartizuotus paramos gavėjams skirtus ataskaitų teikimo reikalavimus, kad sudarytų galimybes įdiegti efektyvią ir veiksmingą stebėjimo sistemą. *Ex post* patikrų rezultatai turėtų būti peržiūrimi bent kartą per metus siekiant nustatyti ir ištaisyti bet kokias su *ex ante* kontrolės sistema susijusias sistemines problemas. Partnerystės pagrindų susitarimuose turėtų būti nurodyta maksimali suma. Konkretūs susitarimai, įgyvendinantys pasikartojančias dotacijas ir partnerystės pagrindų susitarimai, turėtų būti pasirašyti prieš planuojamą dotacijos veiksmams pradžios datą, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus.

Numatyta įgyvendinimo data: kiek įmanoma greičiau.

Pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai ir ex post vertinimai

57

Nors audituotos agentūros savo darbo programose nustatė kai kuriuos pagrindinius savo dotacijų veiksmams skirtus išdirbių rodiklius, jos nenustatė su rezultatais ir poveikiu susijusių tinkamų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių. Be to, jos arba neatliko svarbios veiklos *ex post* vertinimų, arba nesiėmė reikiamų veiksmų atsižvelgiant į šiuos rezultatus, kad pagerintų savo dotacijomis finansuojamos veiklos stebėjimą ir ataskaitų teikimą. Galiausiai kai kuriuose vertinimuose nebuvo pripažinta, kad trūksta iš valstybių narių gautų pagrindinių duomenų. Todėl agentūros negalėjo stebėti savo dotacijų veiksmams darnos ir veiksmingumo, o ataskaitose netinkamai parodyti gauti rezultatai ir poveikis (žr. 42–51 dalis).

5 rekomendacija

Agentūros, remdamosi rezultatų ir į poveikį orientuotais pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais ir *ex post* vertinimo rezultatais, turėtų įdiegti dotacijų stebėjimo ir ataskaitų apie jas teikimo sistemą.

Agentūros turėtų nustatyti bent vieną svarbų daugiamečių ir metinės darbo programose nustatytam kiekvienam poveikio ir į rezultatus orientuotam tikslui skirtą su poveikiu ir rezultatais susijusį pagrindinį veiklos rezultatų rodiklį. Be to, agentūros turėtų atlikti reikšmingų dotacijų veiksams (įskaitant kasmet finansuojamų pasikartojančių dotacijų veiklos) *ex post* vertinimus, atsižvelgdamos į poreikį iš susijusių valstybių narių gauti svarbius duomenis ir informaciją siekiant užtikrinti, kad šie veiksmai atitiktų nustatytus strateginius tikslus.

Numatyta įgyvendinimo data: 2018 m. metinė darbo programa.

Šią ataskaitą priėmė IV kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Milan Martin CVIKL, 2016 m. kovo 2 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Audituotinių kvietimų teikti pasiūlymus imtis (2013–2015 m.)

Agentūros pavadinimas	Procedūros tipas	Antraštinė dalis	Susitarimo dėl dotacijų pasirašymo data	Dotacijos biudžetas (eurais)
EFSA	Kvietimas teikti pasiūlymus	Serologinio paplitimo pagrindinėse gyvulių rūšyse ir įgimtos toksoplazmozės buvimo mėsoje ryšys	GP/EFSA/BIOHAZ/2013/01	400 000
EFSA	Kvietimas teikti pasiūlymus	Duomenų rinkimas, kuriuo remiamas bendras pesticidų grupių įvertinimas	GP/EFSA/PRAS/2013/02	160 000
EFSA	Kvietimas teikti pasiūlymus	Mikotoksinų, daugiausia deoksinivalenolio, poveikio biožymenys – duomenų rinkimas ir generavimas	GP/EFSA/CONTAM/2013/04	300 000
EFSA	Kvietimas teikti pasiūlymus	Peržiūrėto MBM projekto poveikio visuomenės sveikatai ir administracinių pasekmių tyrimas	GP/EFSA/FIP/2013/01	250 000
EFSA	Kvietimas teikti pasiūlymus	Su tropano alkaloidų paplitimu maiste ir pašaruose susiję duomenys	GP.EFSA.BIOCONTAM.2014.01	530 000
EFSA	Kvietimo teikti pasiūlymus numeris, 190 1c straipsnis	Partnerystės pagrindų susitarimo, pasirašyto 2014 m. gruodžio 15 d., įgyvendinimas – parama bendro su pesticidais susijusios rizikos vertinimo norminiam įgyvendinimui	GP/EFSA/PRAS/2014/02	400 000
EFSA	Kvietimo teikti pasiūlymus numeris, 190 1c straipsnis	Daugiamečiai susitarimai dėl pagrindiniams centrams skirtų dotacijų	BELGIJA – 2015 M. SUSITARIMAS SU PAGRINDINIAIS CENTRAIS	45 000
ECDC	Atviras kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	Vakcinacijos programų Europos Sąjungoje ir EEE/ELPA šalyse stebėjimas: dalijimasis informacija siekiant pagerinti veiksmingumą	DOTACIJA/2013/001	1 600 000
ECDC	Ribotas kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	EPIET stipendininkų priėmimas	DOTACIJA/2013/002	6 000 000
ECDC	Atviras kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	Europos tuberkuliozės etaloninių laboratorijų tinklas (ERLTB-net) – sustiprinti tuberkuliozės diagnostiką, jautrumo vaistams testavimą ir koordinavimą Europos Sąjungos lygmeniu.	DOTACIJA/2013/003	800 000
ECDC	Kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	EPIET stipendininkų priėmimas	DOTACIJA/2014/001	6 000 000
ECDC	Kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	EPIET stipendininkų mokslinis koordinavimas (Epidemiologijos ir visuomenės sveikatos mikrobiologijos (EUPHEM) planai)	DOTACIJA/2014/002	3 000 000
EAA	Kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	Europos teminis miestų, žemėnaudos ir dirvožemio centras 2015–2018 m.	EEA/NSV/14/001-ETC/ULS	N. d.
EAA	Kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	Europos teminis atliekų ir medžiagų žaliavoje ekonomikoje centras 2014–2018 m.	EEA/IEA/13/003-ETC/WMGE	N. d.
ETI	Kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	ŽIB sveika gyvensena bei vyresnių žmonių aktyvumas	N. d.	N. d.
ETI	Kvietimas teikti pasiūlymus, Partnerystės pagrindų susitarimas	ŽIB žaliavos	N. d.	N. d.

Frontex neskelbia jokių kvietimų teikti pasiūlymus. Jie kasmet tiesiogiai derasi su dalyvaujančių valstybių institucijomis dėl sekančių metų su žmogiškaisiais ištekiais ir technine įranga susijusių reikalavimų.

Audituočių dotacijų mokėjimo operacijų imtis (2013–2015 m.)

Agentūros pavadinimas	Oficialus biudžeto punktas	Lėšų šaltinis	Operacijos metai	Mokėjimo tipo kodas	Naudos gavėjas	Priimta mokėjimo suma (eurais)
EFSA	B3-010	C1	2013	Galutinis	(OSTERREICHISCHE AGENTUR FÜR GESUNDHEIT UND ERNÄHRUNGSSICHERHEIT GMBH) AUSTRIJOS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS AGENTŪRA	57 125,40
EFSA	B3-110	C1	2013	Galutinis	(NEMZETI ELELMISZERLANC-BIZTONSAGI HIVATAL) NACIONALINĖ MAISTO GRANDINĖS SAUGOS TARNYBA	327 865,88
EFSA	B3-110	C1	2013	Galutinis	ISTITUTO ZOOPROFILATTICO SPERIMENTALE DELL'ABRUZZO E DEL MOLISE G. CAPORALE ENTE	32 160,00
EFSA	B3-010	C1	2014	Galutinis	INSTITUT SCIENTIFIQUE DE LA SANTE PUBLIQUE WETENSCHAPPELIJK INSTITUUTVOLKSGEZONDHEID WISSENSCHAFTLICHES INSTITUT FÜR VOLKSGESUNDHEIT IPH	86 012,72
EFSA	B3-110	C1	2014	Galutinis	STICHTING DLO STICHTING DIENST LANDBOUWKUNDIG ONDERZOEK	59 276,45
EFSA	B3-110	C1	2013	Galutinis	JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ	45 787,83
EFSA	B3-110	C1	2014	Galutinis	(ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRASTO EVIRA) SUOMIJOS MAISTO SAUGOS TARNYBA „EVIRA“	54 871,30
ECDC	B03002	C1	2013	Išankstinis finansavimas	ISTITUTO SUPERIORE DI SANITA	70 362,56
ECDC	B03002	C8	2014	Galutinis	ISTITUTO SUPERIORE DI SANITA	73 264,06
ECDC	B03003	C1	2014	Išankstinis finansavimas	NARODOWY INSTYTUT ZDROWIA PUBLICZNEGO PANSTWOWY ZAKLAD HIGIENY	35 955,64
ECDC	B03003	C8	2015	Galutinis	NARODOWY INSTYTUT ZDROWIA PUBLICZNEGO PANSTWOWY ZAKLAD HIGIENY	13 881,00
ECDC	B03003	C8	2014	Galutinis	MINISTERIE VAN VWS AGENTSCHAP RIVM	148 925,66
ECDC	B03003	C8	2014	Galutinis	INSTITUTO DE SALUD CARLOS III	101 937,18
ECDC	B03003	C8	2014	Galutinis	INSTITUTO DE SALUD CARLOS III	51 749,50
ECDC	B3-003	C8	2013	Galutinis	JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ	242 090,00
ECDC	B3-003	C8	2013	Galutinis	(SMITTSKYDDINSTITUTET SMI) ŠVEDIJOS UŽKREČIAMŲ LIGŲ KONTROLĖS INSTITUTAS	100 476,59
ECDC	B3-003	C8	2013	Galutinis	NYDERLANDŲ KARALYSTĖ	149 687,00
ECDC	B3-002	C8	2013	Galutinis	SVEIKATOS APSAUGOS AGENTŪROS RADIOLOGINIO, CHEMINIO IR EKOLOGINIO PAVOJAUS TYRIMO CENTRO RADIACINĖS SAUGOS SKYRIUS	200 000,00
ECDC	B3-002	C8	2014	Galutinis	JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ	228 599,60
ECDC	B03003	C8	2014	Galutinis	NORVEGIJOS VISUOMENĖS SVEIKATOS INSTITUTAS	71 129,00
EAA	B3-331	C8	2013	Galutinis	(RIJKSINSTITUUT VOOR VOLKSGEZONDHEIDEN MILIEU) NACIONALINIS VISUOMENĖS SVEIKATOS IR APLINKOS INSTITUTAS	644 948,90
EAA	B3-332	C8	2013	Galutinis	(CENIA,ČESKA INFORMACNI AGENTURA ZIVOTNIHO PROSTREDI CENIA) ČEKIJOS INFORMACIJOS APIE APLINKĄ AGENTŪRA	420 000,00
EAA	B3-334	C8	2013	Galutinis	UNIVERSIDAD DE MALAGA	132 938,52

Agentūros pavadinimas	Oficialus biudžeto punktas	Lėšų šaltinis	Operacijos metai	Mokėjimo tipo kodas	Naudos gavėjas	Priimta mokėjimo suma (eurais)
EAA	B3-336	C8	2013	Galutinis	CENTRO EURO-MEDITERRANEO SUI CAMBIAMENTI CLIMATICI SCARL MCC	174 039,47
EAA	B03540-R0-GISC	R0	2013	Galutinis	RIVM RIJKSINSTITUUT VOOR VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU- GENTSCHAP MIN VOLKS	44 290,00
EAA	B3-331	C1	2013	Tarpinis	NYDERLANDŲ KARALYSTĖ	1 505 000,00
EAA	B3-333	C1	2013	Tarpinis	MUSEUM NATIONAL D'HISTOIRE NATURELLE	787 500,00
EAA	B3-331	C8	2014	Galutinis	NYDERLANDŲ KARALYSTĖ	2 070 068,76
EAA	B3-332	C8	2014	Galutinis	(CENIA,CESKA INFORMACNI AGENTURA ZIVOTNIHO PROSTREDI CENIA) ČEKIJOS INFORMACIJOS APIE APLINKĄ AGENTŪRA	1 460 000,00
EAA	B3-333	C8	2014	Galutinis	MUSEUM NATIONAL D'HISTOIRE NATURELLE	1 037 850,00
EAA	B3-334	C8	2014	Galutinis	UNIVERSIDAD DE MALAGA	1 159 628,00
EAA	B3-336	C8	2014	Galutinis	CENTRO EURO-MEDITERRANEO SUI CAMBIAMENTI CLIMATICI SCARL CMCC	603 169,26
EAA	B3-436	R0	2014	Galutinis	AGENCIJA ZA ZASTITU OKOLISA AZO KROATIJOS APLINKOS AGENTŪRA	51 972,00
EAA	B3-436	R0	2014	Galutinis	VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA	121 093,00
EAA	B3-436	R0	2013	Išankstinis finansavimas	Latvijos geoerdvinės informacijos agentūra	15 755,00
EAA	B3-436	R0	2013	Tarpinis	Latvijos geoerdvinės informacijos agentūra	15 755,00
EAA	B3-436	R0	2014	Galutinis	Lavijos geoerdvinės informacijos agentūra	7 877,00
EAA	B3-436	R0	2013	Išankstinis finansavimas	Norvegijos miškų ir kraštovaizdžio institutas	142 676,00
EAA	B3-436	R0	2014	Tarpinis	Norvegijos miškų ir kraštovaizdžio institutas	142 676,00
EAA	B3-436	R0	2015	Galutinis	Norvegijos miškų ir kraštovaizdžio institutas	16 344,00
ETI	B3-000	C1	2013	Galutinis	KIC INNOENERGY SE	32 199 586,00
ETI	B3-000	C1	2013	Galutinis	EIT ICT LABS IVZW	24 207 511,05
ETI	B3-000	C1	2013	Tarpinis	KLIMATO ASOCIACIJA-ŽIB	3 128 841,53
ETI	B3-000	C1	2013	Galutinis	KLIMATO ASOCIACIJA-ŽIB	27 118 969,48
ETI	B3-000	C5	2014	Galutinis	KIC INNOENERGY SE	417 517,00
ETI	B3-000	C1	2014	Galutinis	EIT ICT LABS IVZW	39 241 064,71
ETI	B3-000	C1	2014	Galutinis	KIC INNOENERGY SE	40 100 022,64
ETI	B3-000	C1	2014	Galutinis	KLIMATO ASOCIACIJA-ŽIB	42 096 006,57
Frontex	A-3010	C1	2013	Išankstinis finansavimas	Islandijos pakrančių apsaugos tarnyba	291 217,00
Frontex	A-3010	C8	2014	Galutinis	Islandijos pakrančių apsaugos tarnyba	305 048,95
Frontex	A-3050	C1	2014	Galutinis	Ministero dell'Interno, Dipartimento della Pubblica Sicurezza, Direzione Centrale dell'Immigrazione e della Polizia delle Frontiere	230 592,05
Frontex	A-3050	C1	2014	Išankstinis finansavimas	Imigracijos ir natūralizacijos tarnyba	23 940,00

Agentūros pavadinimas	Oficialus biudžeto punktas	Lėšų šaltinis	Operacijos metai	Mokėjimo tipo kodas	Naudos gavėjas	Priimta mokėjimo suma (eurais)
Frontex	A-3050	C8	2015	Galutinis	Imigracijos ir natūralizacijos tarnyba	27 304,20
Frontex	A-3010	C1	2014	Išankstinis finansavimas	Suomijos sienų apsaugos tarnyba	187 088,79
Frontex	A-3010	C8	2015	Galutinis	Suomijos sienų apsaugos tarnyba	177 200,71
Frontex	A-3000	C1	2014	Galutinis	Vengrijos policijos būstinė	74 997,35
Frontex	A-3000	C1	2014	Galutinis	Federacinė vidaus ministerija	129 913,50
Frontex	A-3000	C1	2013	Galutinis	LENKIJOS RESPUBLIKA	6 649,78
Frontex	A-3000	C8	2013	Galutinis	NYDERLANDŲ KARALYSTĖ	26 748,18
Frontex	A-3010	C8	2013	Galutinis	PORTUGALIJOS RESPUBLIKA	589 441,25
Frontex	A-3010	C8	2013	Galutinis	ITALIJOS RESPUBLIKA	297 038,21
Frontex	A-3010	C8	2013	Galutinis	ISPANIJOS KARALYSTĖ	69 328,22
Frontex	A-3010	C8	2013	Galutinis	GRAIKIJOS RESPUBLIKA	1 539 693,09
Frontex	A-3020	C1	2013	Galutinis	ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJA	6 413,84
Frontex	A-3050	C1	2013	Galutinis	AUSTRIJOS RESPUBLIKA	218 662,39
Frontex	A-3050	C8	2013	Galutinis	NORVEGIJOS KARALYSTĖ	44 593,26
Frontex	A-3050	C1	2013	Galutinis	NYDERLANDŲ KARALYSTĖ	14 271,28
Frontex	A-3020	C1	2013	Galutinis	ITALIJOS RESPUBLIKA	15 824,45
Frontex	A-3000	C1	2014	Galutinis	ISPANIJOS KARALYSTĖ	11 777,87
Frontex	A-3000	C8	2014	Galutinis	VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA	26 793,97
Frontex	A-3010	C8	2014	Tarpinis	ITALIJOS RESPUBLIKA	100 697,34
Frontex	A-3010	C8	2014	Galutinis	PORTUGALIJOS RESPUBLIKA	504 603,65
Frontex	A-3010	C8	2014	Galutinis	GRAIKIJOS RESPUBLIKA	429 722,67
Frontex	A-3010	C8	2014	Galutinis	ISLANDIJOS RESPUBLIKA	291 218,57
Frontex	A-3010	C8	2014	Galutinis	ISPANIJOS KARALYSTĖ	160 627,33
Frontex	A-3050	C1	2014	Galutinis	ISPANIJOS KARALYSTĖ	78 735,84
Frontex	A-3050	C1	2014	Galutinis	JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ	44 312,15
Frontex	A-3050	C8	2014	Galutinis	ITALIJOS RESPUBLIKA	193 800,00
Frontex	A-3010	C1	2014	Galutinis	ISPANIJOS KARALYSTĖ	417 533,43
Frontex	A-3010	C8	2014	Galutinis	ITALIJOS RESPUBLIKA	33 774,29
Frontex	A-3050	C1	2014	Galutinis	SUOMIJOS RESPUBLIKA	32 346,26
Frontex	A-3000	C8	2014	Galutinis	VENGRIJOS RESPUBLIKA	74 997,35

Santrauka

IV

Žr. EIT ir Komisijos atsakymus į toliau pateiktas penkias rekomendacijas.

Pastabos

19

Atsižvelgdamas į 2011 m. atlikto vertinimo rekomendacijas, EIT 2012 m. parengė ir įdiegė Veiklos vertinimo sistemą (VVS), kuri padėtų atlikti į rezultatus orientuotą EIT strategijos įgyvendinimo stebėseną. Veiklos vertinimo sistemoje žinių ir inovacijos bendrijų (ŽIB) ankstesnės veiklos vertinimas taikant konkurencinį vertinimo mechanizmą yra pagrįstas, be kita ko, įvairių ŽIB rezultatų palyginimu pagal tokius šešis bazinius pagrindinius veiklos rodiklius (PVR): 1) EIT ženklų pažymėtų mokymo programų patrauklumo; 2) EIT ženklų pažymėtų studijų programų absolventų skaičius; 3) sugeneruotų verslo idėjų; 4) įsteigtų startuolių ar dukterinių įmonių; 5) žinių perdavimo ar pritaikymo; 6) naujų ar patobulintų produktų, paslaugų arba procesų.

Todėl EIT aktyviai naudojami baziniais pagrindiniais veiklos rodikliais ŽIB vertinti, visų pirma metiniame konkurencinio finansavimo skyrimo procese.

Nepaisant to, šiuo metu EIT imasi priemonių, kad sustiprintų savo stebėsenos sistemą. 2015 m. gruodžio 3 d. EIT valdyba žengė svarbų žingsnį šia kryptimi – priėmė naują išsamią stebėsenos strategiją.

20

Svarbu pabrėžti, kad tiek „*pasirenkamas finansavimo būdas*“, tiek teminės sritys, kuriose EIT turi paskelbti kvietimus teikti paraiškas, yra griežtai reglamentuotos EIT steigimo reglamente¹, EIT finansiniame reglamente ir Strateginėje inovacijų darbotvarkėje². Teminių sričių atranka buvo pagrįsta *ex-ante* vertinimu, kurį atliko Europos Komisijos Jungtinio tyrimų centro Perspektyvių technologinių studijų institutas, kuris taip pat priėjo prie išvados, kad dotacijų skyrimas yra tinkamiausias įgyvendinimo metodas³.

Galiausiai, atsižvelgiant į EIT steigimo reglamento 14 straipsnio 2 dalį ir EIT finansinio reglamento 90 straipsnio 2 ir 3 dalis, EIT neturi galimybės ŽIB teikiamų EIT dotacijų keisti kuo nors kitu, kaip antai viešaisiais pirkimais ar susitarimais dėl paslaugų lygio, kaip rekomenduoja Audito Rūmai.

1 EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 294/2008, iš dalies pakeistas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1292/2013

2 EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS Nr. 1312/2013/ES

3 <http://ipts.jrc.ec.europa.eu/publications/pub.cfm?id=4479>

29

EIT metinėse darbo programose (MDP) ŽIB išsamūs veiklos tikslai, konkretūs rezultatai, rodikliai ir numatomi rezultatai neįtraukiami; juos ŽIB nustato savo metiniuose veiklos planuose, vadovaudamasi ŽIB savarankiškumo principu, nustatytu EIT steigimo reglamento 6 straipsnio 2 dalies d punktu. Per kasmetį dotacijų skyrimo procesą EIT patikrina, ar ŽIB metiniai veiklos tikslai, pateikti metiniuose veiklos planuose, padeda įgyvendinti nustatytas daugiamečių ŽIB strategijas, išdėstytas ŽIB strateginėse darbotvarkėse, kurios yra įtrauktos į partnerystės pagrindų susitarimus (PPS), sudarytus su EIT. Šis novatoriškas požiūris sąmoningai išskirtas iš kitų programų ir turėtų būti vertinamas kaip vienas iš EIT privalumų, nes tuo būdu užtikrinamas veiksmingas decentralizuotas požiūris į inovacijas.

ŽIB daugiamečių strategijos yra suderintos su EIT strateginiais tikslais EIT tęstinėje trimetėje darbo programoje, kadangi EIT trimetės darbo programos III priede yra nustatyta kiekvienos ŽIB artimiausių trejų metų perspektyva, strateginiai tikslai ir pagrindiniai prioritetai. Be to, EIT trimetė darbo programa yra pagrįsta EIT strategine inovacijų darbotvarke.

Išsamesnis EIT tikslo ir planuotos veiklos, susijusios su ŽIB finansiniu tvarumu, aprašymas pateikiamas 2016 m. EIT metinės darbo programos 21 p.⁴.

Vis dėlto šiuo metu EIT siekia parengti poveikiu pagrįstus PVR, kad būtų galima geriau įvertinti ŽIB įdiegtus inovacinius patobulinimus. Be to, EIT ketina parengti ir konkrečius PVR, skirtus įvertinti žinių trikampio integracijos rezultatus. EIT taip pat sutinka ateityje į savo metines darbo programas įtraukti daugiau su dotacijomis susijusios informacijos.

31

EIT mano, kad jos metinėse darbo programose jau yra pakankamai informacijos, kuri yra reikalinga, kad būtų galima priimti tinkamą finansavimo sprendimą.

Be kita ko, EIT metinėse darbo programose numatyta didžiausia bendra metinė dotacijų suma, kuri gali būti skirta ŽIB, ir didžiausias galimas bendro finansavimo lygis pagal 5.2 skirsnį. Be to, MDP pateikiami EIT metiniai tikslai, numatomi rezultatai ir rodikliai. ŽIB išsamūs veiklos tikslai, konkretūs rezultatai, rodikliai ir numatomi rezultatai yra nustatyti jų metiniuose veiklos planuose; EIT juos patikrina per dotacijų skyrimo procesą.

Vis dėlto EIT sutinka ateityje į savo metines darbo programas įtraukti daugiau su dotacijomis susijusios informacijos, tokios kaip ŽIB pagrindiniai metiniai tikslai, teminės veiklos sritys ir planuojami veiksmai.

33

Žr. EIT ir Komisijos atsakymus dėl 35 ir 37 punktų.

35

EIT užtikrina skaidrumo ir vienodo požiūrio principus visose procedūrose, kuriose taikomos išimtys, numatytos EIT steigimo reglamente. EIT ir toliau yra įsipareigojęs didinti savo procedūrų efektyvumą ir veiksmingumą.

4 <http://eit.europa.eu/sites/default/files/EIT%20Annual%20Work%20Programme%202016.pdf>

Kvietimas teikti ŽIB paraiškas dar nereiškia dotacijos skyrimo, todėl negali būti lyginamas su šiuo procesu, kaip teigė Audito Rūmai. Tai tik vienas iš žingsnių, kuriuos įgyvendinus sudaromas PPS. Po ŽIB atrankos taikomas inicijavimo etapas, kai apibrėžiami ir patikrinami susitarimo sudarymo kriterijai, o jau po to sudaromas partnerystės pagrindų susitarimas. Tada po tam tikrų atskirų procedūrų, kurioms taikomos kitos nuostatos, yra skiriamos dotacijos.

EIT dar patobulino savo procesus ir 2015 m. spalio 5 d. paskelbė peržiūrėtą kriterijų rinkinį, skirtą 2016 m. kvietimui teikti ŽIB paraiškas. Kaip išdėstyta paskelbtame dokumente, kiekvienam iš trijų kriterijų, kuriais vadovausis valdyba, gali būti skirta iki dešimt taškų, todėl per posėdį daugiausiai galima gauti 30 taškų. Valdybos skiriamas balas bus apskaičiuotas kaip atskirų valdybos narių balų vidurkis. Valdybos posėdyje gautų taškų suma bus pridėta prie taškų, kuriuos techninio vertinimo etape skiria ekspertų komisija. EIT valdyba atrinks paraišką, kuri gaus daugiausiai taškų iš 130 galimų (viena paraiška vienoje teminėje srityje).

Be to, atsižvelgiant į išvadas, padarytas po 2014 m. kvietimo teikti ŽIB paraiškas proceso, ir siekiant supaprastinti procesą, 2016 m. kvietimo teikti ŽIB paraiškas procese buvo atsisakyta galutinės rekomendacijos komisijos.

EIT mano, kad persvarstyta procedūra, kuri bus taikoma 2016 m. kvietimo teikti ŽIB paraiškas procesui, yra visiškai skaidri ir leidžia užtikrinti vienodą požiūrį į visus galimus paraiškų pateikėjus.

37

EIT pakankamai gerai atsižvelgė į interesų konflikto galimybę.

Svarbu pažymėti, kad iš 15 ekspertų, paskirtų ŽIB paraiškų vertinimo procese, tik vienas pagrindinis ekspertas buvo paskirtas tiesiogiai. Tai buvo būtina dėl konkrečių ekspertui keliamų reikalavimų, susijusių su užduoties vykdymu, kaip antai: išsamios žinios apie EIT ŽIB modelį, platus požiūris į bendruosius Europos inovacijų tikslus ir praktinės žinios apie juos, taip pat praktinės žinios bei patirtis akademinėje, mokslinių tyrimų ir verslo srityse. Be to, šio eksperto interesų konflikto patikra buvo tinkamai atlikta.

Per 2014 m. ŽIB kvietimo paraiškų vertinimo išorės ekspertų atranką EIT, remdamasis atitinkamomis programos „Horizontas 2020“ nuostatomis, atidžiai įvertino kiekvieną galimą interesų konfliktą ir ėmėsi reikiamų priemonių. EIT vertinimai ir priemonės buvo tinkamai pagrįstos ir patvirtintos dokumentais. Be kita ko, kad būtų išvengta galimo interesų konflikto atrenkant ekspertus, EIT, remdamasis programos „Horizontas 2020“ standartinėmis nuostatomis, priėmė išsamias vidaus procedūras. Tuo pagrindu taikytos įvairios priemonės – nuo visiško ekspertų pašalinimo iš proceso iki dalinio jų paslaugų atsisakymo, atsižvelgiant į numanomą riziką ir interesų konflikto lygį. EIT vis dėlto yra pasiryžęs didinti 2016 m. kvietimo teikti ŽIB paraiškas ekspertų atrankos proceso veiksmingumą ir efektyvumą. Vadovaudamasis konkrečiomis Komisijos Vidaus audito tarnybos rekomendacijomis, EIT gerokai iš anksto parengs EIT reikmėms potencialiai tinkamų ekspertų sąrašą pagal ekspertų profilius, kurie atitinka esamą poreikį; dalyvauti ekspertų atrankos procese bus pasitelktas viešųjų pirkimų specialistas. Be to, tokie duomenys padės iš anksto užkirsti kelią interesų konfliktams, nes, kai įmanoma, jie padės nustatyti bet kokius esamus sutartinius santykius su pagrindiniais subjektais atitinkamose ŽIB srityse.

40

Atsižvelgiant į tai, kad EIT biudžetas yra metinis ir kad ES biudžetas paprastai nepriimamas iki gruodžio vidurio, atitinkamų metų dotacijų susitarimai negali būti pasirašyti iki tokių metų sausio 1 d. Šį klausimą Europos Audito Rūmai pirmiausiai svarstė 2011 finansinių metų specialioje metinėje ataskaitoje, o EIT pateikė savo pastabas. EIT įsipareigojo sumažinti atotrūkį tarp priemonės įgyvendinimo pradžios datos, nustatytos ŽIB veiklos planuose, ir dotacijų susitarimų pasirašymo datos. Tokia nuostata padėjo užtikrinti, kad 2013 ir 2014 m. dotacijų susitarimai su trimis ŽIB buvo pasirašyti atitinkamai 2013 ir 2014 m. vasario mėn.

2015 m. buvo išskirtiniai, nes ŽIB paprašė atidėti naujųjų PPS taikymą, kad galėtų geriau įvertinti konkrečių nuostatų poveikį EIT, ŽIB ir Europos Komisijos tarpusavio santykiams, atsižvelgiant į suderinimą su programos „Horizontas 2020“ taisyklėmis. Be to, atsižvelgiant į būtinas teises konsultacijas, naujųjų dotacijų susitarimų *ex-ante* patvirtinimui prireikė daugiau laiko, nei įprasta. EIT tikisi, kad nuo 2016 m. dotacijų susitarimai vėl bus pasirašomi laiku, kai bus parengti naujieji PPS, t. y. 2015 m. vėlavimas pasirašyti buvo vienkartinis atvejis.

45

EIT valdyba 2015 m. gruodžio 3 d. priėmė EIT stebėsenos strategiją; ja remiantis bus vertinami duomenys, susiję su programa „Horizontas 2020“, su EIT poveikiu, kurį lemia EIT ir ŽIB veikla, ir su ŽIB rezultatais.

Be to, EIT ketina įdiegti patobulintą stebėsenos sistemą, *„orientuotą į rezultatus ir poveikį“*, kaip numatyta 2015–2017 m. EIT trimetėje darbo programoje. 2015 m. EIT paskelbė konsultacinę užduotį parengti poveikiu pagrįstus PVR ir įsteigė darbo grupę šiam konkrečiam klausimui spręsti; tikimasi, kad darbo grupė darbą užbaigs 2016 m. Be to, EIT ketina parengti ir konkrečius PVR, skirtus įvertinti žinių trikampio integracijos rezultatus. Remdamasis 2016 m. PVR peržiūros rezultatais, EIT persvarstys veiklos vertinimo sistemą ir susijusius bazinius PVR.

47

Remiantis EIT steigiamojo reglamento 16 straipsnio 2 dalimi, pirmasis EIT vertinimas buvo atliktas 2011 m., o kitas bus atliktas iki 2016 m. pabaigos.

Išvados ir rekomendacijos

53

Žr. EIT ir Komisijos atsakymus dėl 17–19, 20–23 ir 24–27 punktų.

1 rekomendacija. Kai taikoma, EIT priima rekomendaciją.

EIT sutinka su šia rekomendacijos dalimi: *„Kai tinkama, agentūros turėtų taikyti supaprastintą išlaidų apmokėjimą“*. Likusi rekomendacijos dalis EIT netaikoma dėl mūsų atsakymuose nurodytų priežasčių.

54

Žr. EIT ir Komisijos atsakymus dėl 28–29 ir 30–31 punktų.

2 rekomendacija. EIT priima šią rekomendaciją.

EIT sutinka ateityje į savo metines darbo programas įtraukti daugiau aukšto lygio su dotacijomis susijusios informacijos apie EIT tikslus. Vis dėlto išsamius ŽIB veiklos tikslus, konkrečius rezultatus, rodiklius ir numatomus rezultatus ir toliau ŽIB nustatys savo metiniuose veiklos planuose pagal EIT steigimo reglamento 6 straipsnio 2 dalies d punktą, ir jie nebus įtraukiami į metines darbo programas.

55

Žr. EIT ir Komisijos atsakymus dėl 34–37 punktų.

3 rekomendacija. EIT iš dalies priima šią rekomendaciją.

EIT priima rekomendaciją, išskyrus šį sakinį: „*tiesiogiai neskiria išorės ekspertų*“. Tinkamai pagrįstais išskirtiniais atvejais EIT turėtų turėti galimybę ekspertus skirti tiesiogiai.

56

Žr. EIT ir Komisijos atsakymus dėl 39–41 punktų.

4 rekomendacija. EIT iš dalies priima šią rekomendaciją.

EIT priima rekomendaciją, išskyrus šį sakinį: „*PPS turėtų būti nurodyta didžiausia galima suma*“. Nebūtų nei įmanoma, nei pagrįsta 7 metų partnerystės pagrindų susitarimams iš anksto nurodyti didžiausias galimas dotacijų sumas.

5 rekomendacija. EIT priima šią rekomendaciją.

Santrauka

I Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) palankiai vertina Europos Audito Rūmų ataskaitą. Dėl ataskaitos dalių, susijusių su ECDC, centras norėtų pateikti tokias pastabas.

Pastabos

17

Prieš naujų projektų įgyvendinimo pradžią ECDC vykdo sisteminius galimybių ir vertės tyrimus, kurie yra priskiriami *ex-ante* vertinimams. Prieš tai, kai projektai yra įtraukiami į metinę darbo programą, galimybių ir vertės tyrimai kasmet peržiūrimi. Tačiau ateityje galimybių ir vertės tyrimai bus toliau tobulinami, siekiant užtikrinti, kad juose būtų visapusiškai atsižvelgiama į visus minėtus aspektus.

23

Nors ECDC mano, kad dotacijų skyrimo mechanizmas buvo tinkamiausias būdas finansuoti programų VENICE III ir ERLTB-Net projektus, jis sutinka, kad sprendimas taikyti dotacijų mechanizmą galėjo būti geriau pagrįstas dokumentais. Ateityje ECDC planuoja geriau pagrįsti, kodėl konkrečiu atveju naudojamas būtent šis finansavimo mechanizmas.

25

Manyta, kad visapusišku vertinimu grindžiamas požiūris yra tinkamiausias būdas skirti Europos intervencinės epidemiologijos mokymo programos (EPIET) dotacijas ES paramos gavėjams ir kartu užtikrinti skaidrumą bei vienodą požiūrį. 2015 m. per vidaus peržiūrą ECDC Viešųjų pirkimų, dotacijų ir sutarčių vidaus komitetas nustatė, kad procesą galima supaprastinti, kartu išsaugant skaidrumą ir vienodą požiūrį. Kaip pavyzdį galima paminėti tai, kad 2016 metams buvo nustatytas ir pasirinktas taikyti tiesioginis sutarties sudarymas. Tai vėliau patvirtino Europos Audito Rūmai. Nuo 2016 m. sausio mėn. taikomi nauji partnerystės pagrindų susitarimai, pagrįsti tiesioginio sutarties sudarymo procedūra.

29

2015 m. birželio mėn. priėmęs visuomenės sveikatos mokymo strategiją, ECDC toliau siekė įvertinti šią mokymo poreikių dalį ir atliko ES masto mokymo poreikių tyrimą (2015 m. gruodis). Gautus duomenis šiuo metu nagrinėja ir peržiūri suinteresuotieji subjektai.

31

2016 m. metinės darbo programos priede yra pateikta konkreti lentelė, skirta nurodyti planuojamas dotacijas, įskaitant dotacijos tipą, numatomą sumą ir įgyvendinimo trukmę. Į 2017 m. bendrąjį programavimo dokumentą bus įtraukta papildoma informacija, tokia kaip tikslai ir numatomi rezultatai.

39

Pagal dabartinę *ex-ante* patikros sistemą numatyta, kad paramos gavėjo paprašoma pateikti audito pažymėjimą arba keletą patvirtinamųjų dokumentų, kad būtų galima atlikti galutinį mokėjimą. Atnaujindamas savo *ex ante* patikros procesus, ECDC atsižvelgia į *ex post* patikrų rezultatus.

43

Šiuo metu ECDC tobulina rodiklius, kad galėtų geriau įvertinti dotacijomis finansuojamos veiklos rezultatus ir poveikį.

47

Žr. atsakymą dėl 50 punkto.

50

Kadangi nėra galimybės įvertinti, kiek epidemiologų parengta valstybėse narėse taikant pagrindinius veiklos rodiklius, ECDC neoficialiai, tačiau sistemškai renka metinius rodiklius, kurie leidžia apytiksliai įvertinti mokymo poreikį. Rodikliai, nors ir neįtraukiami į valdybos ataskaitas, yra tokie: 1) individualių paraiškų dėl ES krypties stipendijų skaičius per metus; 2) ES valstybių narių pateiktų pageidavimų, kiek stipendijų valstybė narė norėtų gauti, skaičius per metus; 3) metine stipendija pasinaudojusių asmenų užimtumo būklės apžvalga, atliekama naudojantis atvira ir viešais informacijos šaltiniais. Reikėtų taip pat paminėti, kad nuo 2015 m. metinėje suinteresuotųjų subjektų apklausoje ECDC suinteresuotųjų subjektų prašoma pateikti atsiliepimus ir įvertinti skirtingus mokymus, kurie buvo finansuojami dotacijomis. Taip pat žr. atsakymą dėl 29 punkto.

Išvados ir rekomendacijos

53

Žr. atsakymus dėl 17, 23 ir 25 punktų.

1 rekomendacija

ECDC priima šią rekomendaciją.

54

Žr. atsakymus dėl 29 ir 31 punktų.

2 rekomendacija

ECDC priima šią rekomendaciją.

55

ECDC steigimo reglamente tokių išlygų nenumatyta.

3 rekomendacija

Rekomendacija ECDC netaikoma.

56

Žr. atsakymą dėl 39 punkto.

4 rekomendacija

ECDC priima šią rekomendaciją.

57

Žr. atsakymus dėl 43 ir 50 punktų.

5 rekomendacija

ECDC priima šią rekomendaciją.

Pastabos

Netinkamos finansavimo priemonės

20

Dotacijų, skirtų pagal delegavimo susitarimą su Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generaliniu direktoratu projektui *GLO Land* įgyvendinti, finansavimo priemonę parinko Komisija.

Be to, reikia pažymėti, kad kai kuriais atvejais (pvz., Liuksemburge) buvo nuspręsta ne skirti dotaciją, o efektyvumo tikslais sudaryti viešojo paslaugų pirkimo sutartį.

Agentūros steigimo reglamentu įsteigta agentūra ir sukurtas Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklas, siekiant Bendrijai ir valstybėms narėms Europos lygmeniu teikti patikimą ir palyginamą informaciją. Reglamente nurodytos tinklą sudarančios partnerių organizacijos. Esami finansavimo variantai (dotacijos, skiriamos pagal kvietimą teikti paraiškas arba pagal viešųjų pirkimų procedūras) į tinklo veiklą gali įnešti konkurencingumo aspektą ir sukelti pavojų bendradarbiavimui, kuris būtinas, kad agentūra ir tinklas galėtų vykdyti savo užduotis.

22

Europos teminių centrų (ETC) veiklos kontekste tinkamų finansavimo priemonių klausimas dar kartą buvo iškeltas per peržiūrą, atliktą 2012 m. prieš pateikiant kvietimus teikti paraiškas.

Išsamioje apibendrinamojoje ataskaitoje, kurią valdybos prašymu parengė paskirtas Peržiūros komitetas, pateikta pakankama ir tinkama informacija, kad būtų galima apsispręsti dėl finansavimo mechanizmo.

Prastai parengtos dotacijos

26

Norint naudoti supaprastintą išlaidų apmokėjimą, pagal Finansinio reglamento 124 straipsnio 2 dalį reikėtų iš anksto surinkti ir išanalizuoti kelerių metų statistinius ar istorinius duomenis arba įprastą partnerių organizacijų sąnaudų apskaitą. Tad administracinė našta būtų perkelta ir nebūtinai sumažėtų.

Nenustatyti SMART tikslai rezultatų ir poveikio atžvilgiu

29

EAA sieks SMART tikslus nustatyti 2017 m. programavimo dokumente. Tačiau reikėtų pažymėti, kad pagal delegavimo susitarimą sudarytų dotacijų susitarimų atžvilgiu tikslai yra nustatyti Komisijos metinėse darbo programose ir atitinkamo delegavimo susitarimo projekto įgyvendinimo plane.

Finansavimo sprendimai buvo neišsamūs

31

2013 m. EAA metinėje darbo programoje buvo pateikta informacija apie biudžeto paskirstymą pagal konkrečią tų metų valdymo plano veiklą, o kvietimų teikti paraiškas dėl partnerystės pagrindų susitarimų sąlygose buvo pateikta nuoroda į metinio biudžeto sąmatą.

Atsižvelgdama į Audito Rūmų pastabą, EAA valdyba 2015 m. lapkričio 25 d. priėmė finansavimo sprendimą, įskaitant 2016 m. Europos teminių centrų veiksmų planą įgyvendinimo išsamią darbo programą.

Ex-ante ir ex-post patikros

39

EAA įgyvendino įvairias priemones, siekdama sustiprinti savo patikros procedūrą, o ypač patobulino patikros gaires, kurios buvo išdalytos dotacijų *ex-ante* patikras vykdančioms išteklių pareigūnams, taip pat tinkamą patikros politiką, skirtą užtikrinti išlaidų aprėptį ir atitiktį.

Atsižvelgus į Audito Rūmų pastabą, naudos gavėjui išmokėta suma buvo susigrąžinta (žr. 10 langelį).

Kiti vidaus kontrolės trūkumai

41

Jei partnerystės pagrindų susitarimai bei dotacijos ir toliau bus naudojami kaip Europos teminių centrų veiklos finansavimo priemonės, EAA sieks atitinkamuose kvietimuose teikti paraiškas nurodyti bendro biudžeto sąmatą visam partnerystės pagrindų susitarimų įgyvendinimo laikotarpiui.

Pagrindinių veiklos rodiklių trūkumas

43

Visų ETC 2016 m. pagrindiniai veiklos rodikliai (PVR) yra paminėti pagrindinių konkrečių rezultatų lentelėje kaip laukiami rezultatai pagal grafiką, įtrauktą į 2015 m. gruodžio 16 d. valdybos priimtą finansavimo sprendimą.

EAA sieks nustatyti aiškius PVR būsimuose atitinkamuose 2017 m. finansavimo sprendimuose.

Ex-post vertinimo nėra arba jis neišsamus

49

Nuo 2016 m. taikoma veiksmų planų projektų *ex-ante* lyginimo sistema, skirta įvertinti sąsajas tarp ETC, kad būtų didinama jų veiklos, skirtos įgyvendinti EAA darbo programą, darna, efektyvumas ir veiksmingumas.

Iki 2018 m. pabaigos EAA atliks ETC veiksmingumo vertinimą, kuriuo, be kita ko, bus įvertinti ETC vykdytos veiklos rezultatai ir poveikis.

Išvados ir rekomendacijos

Dotacijų finansavimo priemonės tinkamas panaudojimas

53

EAA dar kartą peržiūrės ETC finansavimo mechanizmų ankstesnį vertinimą ir kartu įvertins kitų formų dotacijų naudojimo poveikį rengiantis būsimų ETC steigimui, kuris numatomas 2018 m.

Panašus vertinimas bus atliktas bendradarbiaujant su Europos Komisija tuo atveju, jei dotacijas būtų numatyta naudoti kaip finansavimo priemonę vykdančią deleguotąsias užduotis pagal delegavimo susitarimą dėl *Copernicus* žemės stebėsenos paslaugų ir *In situ* komponento.

1 rekomendacija

EAA priima rekomendaciją

Dotacijų veiksmų metinis programavimas

54

EAA sieks SMART tikslus nustatyti 2017 m. programavimo dokumente.

Be to, EAA nuo 2017 m. papildys savo būsimas metines darbo programas, be kita ko, įtraukdama papildomą informaciją, susijusią su siektiniais tikslais, numatomais rezultatais, taikytiniais veiklos rodikliais ir planuojamai dotacijų veiklai numatytais biudžeto asignavimais, todėl metinės darbo programos kartu bus ir finansavimo sprendimai, kaip numatyta Sąjungos bendrajam biudžetui taikytinų finansavimo taisyklių 84 straipsnyje.

2 rekomendacija

EAA priima rekomendaciją

Dotacijų skyrimo procedūros

55

EAA steigimo reglamente tokių išlygų nenumatyta.

3 rekomendacija

Rekomendacija EAA netaikoma.

Ex-ante ir ex-post patikros

56

Atsižvelgdama į pastaruosius kvietimus teikti paraiškas sudaryti partnerystės pagrindų susitarimus dėl įvairių Europos teminių centrų, kurie pradėjo veiklą 2012 ir 2013 m., EAA pasinaudojo galimybe peržiūrėti sutartinius dokumentus ir nustatė standartinę ataskaitų teikimo formą. Be to, Agentūra parengė finansines gaires tiek naudos gavėjams, tiek *ex-ante* patikras atliekantiems išteklių pareigūnams.

2016 m. EAA, siekdama toliau stiprinti savo patikros sistemą, užtikrins griežtą savo vidaus kontrolės standartų įgyvendinimą ir ims veiksmų atsižvelgdama į jos atliktų *ex-post* patikrų rezultatus.

4 rekomendacija

EAA priima rekomendaciją.

Pagrindiniai veiklos rodikliai ir ex-post vertinimai

57

Savo 2017 m. programavimo dokumente EAA sieks nustatyti atitinkamus jos dotacijomis finansuojamos veiklos poveikio ir rezultatų pagrindinius veiklos rodiklius.

Iki 2018 m. pabaigos EAA atliks ETC veiksmingumo vertinimą, kuriuo, be kita ko, bus įvertinti ETC vykdytos veiklos rezultatai ir poveikis, siekiant stebėsenos tikslais apibrėžti atitinkamus veiklos rodiklius.

5 rekomendacija

EAA priima rekomendaciją.

Santrauka

III

EFSA atliko savo dotacijų ir viešųjų pirkimų projektų (2 langelis) griežtą *ex ante* vertinimą, naudojasi gairių schema, kad vadovybė galėtų priimti sprendimą dėl tinkamiausio finansavimo mechanizmo, ir, kai tinkama, taiko supaprastintą išlaidų apmokėjimą (žr. 27 pastraipą). Finansinių dotacijų panaudojimo patikros procedūros dar patobulintos 2015 m. pavasarį.

Reaguodama į rekomendaciją dėl dotacijų stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistemų, kurios pagrįstos su rezultatais bei poveikiu siejamais pagrindiniais veiklos rodikliais, taip pat *ex-post* vertinimo rezultatais, EFSA pripažįsta, kad galimi tolesni patobulinimai, siekiant jos programavimo dokumentuose nustatyti poveikio rodiklius.

IV

EFSA pabrėžia, kad šioje ataskaitoje pateiktos rekomendacijos taikytinos ne tik šiai tarnybai.

Pastabos

22

EFSA taiko 6 punktų gairių schemą, skirtą padėti vadovybei apsispręsti dėl tinkamiausio finansavimo mechanizmo.

23

Tais atvejais, kai EFSA negauna tinkamo pasiūlymo pagal dotacijų skyrimo metodą, ji gali nuspręsti išplėsti interesantų ratą ir pasirinkti viešųjų pirkimų metodą, kuris atviras visoms suinteresuotoms organizacijoms (tinkamai užtikrinant, kad būtų išvengta interesų konflikto).

48

2013 m. EFSA atliko savo su mokslu susijusių viešųjų pirkimų ir dotacijų skyrimo programos ir jos indėlio į EFSA pagrindinių užduočių įgyvendinimą, išsamų specialų *ex-post* vertinimą.

Išvados ir rekomendacijos

Tinkamas dotacijų finansavimo priemonės panaudojimas

53

EFSA taiko 6 punktų gairių schemą, skirtą padėti vadovybei apsispręsti dėl tinkamiausio finansavimo mechanizmo.

Tais atvejais, kai EFSA negauna tinkamo pasiūlymo pagal dotacijų skyrimo metodą, ji gali nuspręsti išplėsti interesantų ratą ir pasirinkti viešųjų pirkimų metodą, kuris atviras visoms suinteresuotoms organizacijoms (tinkamai užtikrinant, kad būtų išvengta interesų konflikto).

1 rekomendacija

Priimta. EFSA sutinka su šia rekomendacija, kurią ji jau įgyvendino ankstesniais metais. EFSA taiko ekonominį efektyvumą užtikrinančias gaires, skirtas padėti vadovybei apsispręsti dėl tinkamiausio finansavimo mechanizmo.

Metinis su dotacijų skyrimu susijusios veiklos programavimas

54

Siekdama padidinti savo užsakomosios veiklos planavimo skaidrumą, EFSA nuo 2015 m. pateikia bendrą viešųjų pirkimų ir dotacijų skyrimo planą, kuris skelbiamas jos interneto svetainėje ir yra reguliariai atnaujinamas.

2 rekomendacija

Priimta. EFSA sutinka su šia rekomendacija, kurią ji jau įgyvendino ankstesniais metais, kaip pripažino Europos Audito Rūmai savo tolesniuose pareiškimuose po praėjusių metų pastabų dėl Europos maisto saugos tarnybos 2014 m. finansinių metų ataskaitų.

Dotacijų skyrimo procedūros

EFSA steigimo reglamente tokių išlygų nenumatyta.

3 rekomendacija

EFSA netaikoma.

Ex-ante ir ex-post kontrolės priemonės

56

EFSA taiko tinkamą finansinių dotacijų panaudojimo patikros procedūrą, kuri, remiantis rizika grindžiamu požiūriu, yra sutelkta į pagrindinius elementus. Ši procedūra dar patobulinta 2015 m. pavasarį.

4 rekomendacija

Priimta. EFSA sutinka su šia rekomendacija, kurią ji jau įgyvendino ankstesniais metais. EFSA taiko ekonomiškai efektyvias finansinių dotacijų panaudojimo patikros procedūras.

Pagrindiniai veiklos rodikliai ir ex-post vertinimai

57

2013 m. EFSA atliko savo su mokslu susijusių viešųjų pirkimų ir dotacijų programos ir jos indėlio į EFSA pagrindinių užduočių įgyvendinimą, išsamų specialų ex-post vertinimą (žr. 48 pastraipą).

5 rekomendacija

Priimta. EFSA šią rekomendaciją įgyvendino ankstesniais metais ex-post vertinimų atžvilgiu. Tarnyba pripažįsta, kad galimi tolesni patobulinimai, siekiant jos programavimo dokumentuose nustatyti poveikio rodiklius.

Pastabos

17

Dar prieš *Frontex* reglamento priėmimą teisės aktų leidėjas 2003 m. atliko *ex-ante* vertinimą, kuriuo siekta nustatyti, ar agentūros veikla turi pridėtinės vertės ir ar buvo pasirinktas tinkamiausias įgyvendinimo būdas. Be to, siekiant *ex ante* įvertinti *Frontex* koordinuotoms bendroms operacijoms skirtų operatyvinių išteklių panaudojimo ekonomiškumą, neatsižvelgiama į raginimą užtikrinti veiklos solidarumą prie išorinių ES sienų ir į politines aplinkybes.

20

Frontex pabrėžia, kad pagal jos steigimo reglamento 3 straipsnio 4 dalį bendras operacijas *Frontex* gali finansuoti tik dotacijomis. Dėl to agentūrai prieinamos finansavimo priemonės *a priori* yra apribotos.

Šiuo metu agentūros steigimo reglamentas yra persvarstomas (žr. Komisijos komunikatą COM (2015) 671¹, ir *Frontex* siekia užtikrinti, kad finansavimo mechanizmai neapsiribotų dotacijomis.

22

Atsižvelgdama į apribojimus, nustatytus agentūros steigimo aktu, *Frontex* įvertins, ar esama kokios nors bendras operacijas papildančios veiklos, kuri gali būti finansuojama taikant kitus finansavimo mechanizmus. Jei tokia veikla būtų nustatyta, bus parengtos atitinkamos gairės ir kriterijai, kad būtų galima pasirinkti tinkamiausią finansavimo mechanizmą.

23

Frontex yra įgaliota koordinuoti ES valstybių narių bendradarbiavimą. *Frontex* operacijose pirmumo tvarka turi būti dislokuojama valstybių narių kompetentingų institucijų techninė įranga.

Frontex reglamento 7 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad agentūra finansuoja techninės įrangos dislokavimą. Privačių įmonių stebėjimo paslaugų pirkimas yra vienas iš būdų papildyti valstybių narių teikiamas technines priemones. Tačiau tai niekada nepakeis bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis.

Audito Rūmų nurodytas pavyzdys yra pirmoji praktinė *Frontex* patirtis po bandomojo projekto. Privačių lėktuvų dislokavimo faktinės sąnaudos ir praktinės sąlygos bus įvertintos įgyvendinant bendrąją sutartį, kurią taikant skelbiamas naujas konkursas.

Reikėtų pažymėti, kad su priimančių valstybių narių institucijomis agentūrai kilo sunkumų, susijusių su orlaivio dislokavimu pagal šią bendrąją sutartį.

26

Kompensavimo sistema yra sudėtinga dėl valstybių narių taikomų dislokavimo veiklos finansavimo sąlygų skirtumų.

Priemonių einamųjų išlaidų (REM) sistema yra *Frontex* kartu su ekspertais iš valstybių narių parengtas sprendimas, kuris suteikia galimybę bendrai finansuoti su techninės įrangos dislokavimu susijusių apibrėžtų tinkamų finansuoti sąnaudų bendrą sąrašą ir prisitaikyti prie nacionalinių taisyklių ir įvairių valstybių narių institucijų specifikos.

¹ Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2007/2004, Reglamentas (EB) Nr. 863/2007 ir Tarybos sprendimas 2005/267/EB.

29

Veiklos planų tikslams paprastai taikomas kokybinis vertinimas, nes kiekybinis požiūris yra neįpareigojantis, jį taikant akcentuojama tai, kad tikslinių verčių siekiama išsamiai nevertinant įgyvendinimo laikotarpiu pasiektų rezultatų ir iššūkių.

Neteisėtos migracijos srityje, kurioje veikia *Frontex*, esama tam tikrų su kiekybiniu įvertinimu susijusių apribojimų. Bendrų operacijų ir paieškos bei gelbėjimo operacijų koordinavimo arba (bendradarbiaujant su kitomis ES agentūromis) neteisėta migracija užsiimančių nusikalstamų tinklų išardymo veiklai sunku pritaikyti kiekybinius tikslus. Tačiau *Frontex* mano, kad savo veiklos suderinamumą su strateginiais tikslais ji gali atskleisti taikydama labiau kokybinius, o ne vien kiekybinius tikslus.

35

Sprendimų priėmimo procese tam tikri pakeitimai jau įdiegti. Nuo 2015 m. kasmečių dvišalių derybų veikloje dalyvaujantiems darbuotojams vykdomasis direktorius suteikė raštiškus įgaliojimus.

Formalaus sprendimų priėmimo proceso atžvilgiu agentūra svarsto galimybę steigti vertinimo komitetus, kuriuos sudarytų bent trys darbuotojai iš bent dviejų įstaigų.

37

Nuo 2015 m. rudens paskirtieji darbuotojai, dalyvaujantys kasmetėse dvišalėse derybose, pasirašė specialią deklaraciją, kuria patvirtino, kad jiems nekyla joks interesų konfliktas.

39

Frontex pabrėžia, kad 10 langelyje nurodyti trūkumai yra susiję su sudėtingu REM procesu. Taip pat žr. atsakymą dėl 26 punkto.

44

Pagrindiniai rodikliai yra apskaičiuoti ir tinkamai pateikti, kaip reikalaujama metinių ataskaitų teikimo tikslais.

Valdymo tikslais buvo sutarta, kad bus naudojamas ribotas skaičius rodiklių, kad valdymo organas galėtų vadovauti agentūros veiklai.

Patirtis rodo, kad veiklos rodiklių nustatymas (kaip 2012 ir 2013 m.) metinėje darbo programoje, taip pat susijusių siektinų tikslinių verčių nustatymas buvo per daug sudėtinga užduotis siekiant to tikslo. Be to, tai lėmė menkesnį atsiskaitymo valdybai lygį.

51

Frontex pabrėžia, kad nėra teisinės sistemos, kuria remiantis būtų nustatytas Audito Rūmų minimas duomenų perdavimas. Remiantis galiojančia teisine sistema, valstybės narės yra atsakingos už tolesnes procedūras, taikomas per bendras operacijas sulaikytiems ir išgelbėtiems neteisėtiems migrantams. Neteisėtų migrantų statusą visais atvejais vėlesniame etape apibrėžia ir suteikia valstybės narės. Remiantis galiojančia teisine sistema, *Frontex* neturi jokių migrantų asmeninių duomenų ir neturi teisės jų turėti.

2015 m. gruodžio mėnesį pateiktame Komisijos pasiūlyme COM (2015) 671 padėtį siūloma gerinti. Jame bus išnagrinėta galimybė agentūrai suteikti prieigą prie tokių Europos duomenų bazių, kaip SIS ir EURODAC, ir bus įvertinta galimybė teikti pasiūlymus keisti teisės aktus, kuriais grindžiamos šios duomenų bazės.

Išvados ir rekomendacijos

53

Frontex pabrėžia, kad pagal jos steigimo reglamento 3 straipsnio 4 dalį bendras operacijas *Frontex* gali finansuoti tik dotacijomis. Dėl to agentūrai prieinamos finansavimo priemonės *a priori* yra apribotos.

Šiuo metu agentūros steigimo reglamentas yra persvarstomas. Tačiau iki šiol tas apribojimas nepašalintas.

Atsižvelgdama į apribojimus, nustatytus agentūros steigimo akte, *Frontex* išnagrinės, ar esama kokios nors bendras operacijas papildančios veiklos, kuri gali būti finansuojama taikant kitus finansavimo mechanizmus. Jei tokia veikla būtų nustatyta, bus parengtos atitinkamos gairės ir kriterijai, kad būtų galima pasirinkti tinkamiausią finansavimo mechanizmą.

Audito Rūmų nurodytas pavyzdys yra pirmoji praktinė *Frontex* patirtis po bandomojo projekto. Privačių lėktuvų dislokavimo faktinės sąnaudos ir praktinės sąlygos bus įvertintos įgyvendinant bendrąją sutartį.

Tačiau reikėtų pabrėžti, kad dėl naudojimosi privačių įmonių paslaugomis šioje srityje agentūrai kilo tam tikrų sunkumų bendraujant su valstybių narių institucijomis.

Kompensavimo sistema yra sudėtinga dėl valstybių narių taikomų dislokavimo veiklos finansavimo sąlygų skirtumų.

1 rekomendacija

Frontex priima šią rekomendaciją, tačiau jos taikymas priklauso nuo diskusijos dėl pasiūlymo iš dalies keisti steigimo reglamentą rezultatų.

54

Veiklos planų tikslams paprastai taikomas kokybinis vertinimas, nes kiekybinis požiūris yra neįpareigojantis, jį taikant akcentuojama tai, kad tikslinių verčių siekiama išsamiai nevertinant įgyvendinimo laikotarpiu pasiektų rezultatų ir iššūkių.

Neteisėtos migracijos srityje, kurioje veikia *Frontex*, esama tam tikrų su kiekybiniu įvertinimu susijusių apribojimų. Bendrų operacijų ir paieškos bei gelbėjimo operacijų koordinavimo arba (bendradarbiaujant su kitomis ES agentūromis) neteisėta migracija užsiimančių nusikalstamų tinklų išardymo veiklai sunku pritaikyti kiekybinius tikslus. Tačiau *Frontex* mano, kad savo veiklos suderinamumą su strateginiais tikslais ji gali atskleisti taikydama labiau kokybinius, o ne vien kiekybinius tikslus.

2 rekomendacija

Frontex priima šią rekomendaciją.

55

Tam tikros pataisos jau įdiegtos sprendimų priėmimo procese. Nuo 2015 m. kasmečių dvišalių derybų veikloje dalyvaujantiems darbuotojams vykdomasis direktorius suteikė raštiškus įgaliojimus.

Formalaus sprendimų priėmimo proceso atžvilgiu agentūra svarsto galimybę steigti vertinimo komitetus, kuriuos sudarytų bent trys darbuotojai iš bent dviejų įstaigų.

Nuo 2015 m. rudens paskirtieji darbuotojai, dalyvaujantys kasmetėse dvišalėse derybose, pasirašė specialią deklaraciją, kuria patvirtino, kad jiems nekyla joks interesų konfliktas.

3 rekomendacija

Frontex priima rekomendaciją ir jau iš dalies įgyvendino jos dalį, susijusią su skaidrumu ir interesų konflikto nebuvimu. Be to, Frontex turi atsižvelgti į solidarumo kriterijų.

56

Frontex pabrėžia, kad 10 langelyje nurodyti trūkumai yra susiję su sudėtingu REM procesu. Taip pat žr. mūsų atsakymą dėl 26 punkto.

4 rekomendacija

Frontex priima rekomendaciją ir toliau gerins savo patikros sistemą.

57

Pagrindiniai rodikliai yra apskaičiuoti ir tinkamai pateikti, kaip reikalaujama metinių ataskaitų teikimo tikslais.

Valdymo tikslais buvo sutarta, kad bus naudojamas ribotas skaičius rodiklių, kad valdymo organas galėtų vadovauti agentūros veiklai. Patirtis rodo, kad veiklos rodiklių nustatymas (kaip 2012 ir 2013 m.) metinėje darbo programoje, taip pat susijusių siektinų tikslinių verčių nustatymas buvo per daug sudėtinga užduotis siekiant to tikslo. Be to, tai lėmė menkesnį atsiskaitymą valdybai.

Frontex pabrėžia, kad nėra teisinio pagrindo, kuriuo būtų nustatytas Audito Rūmų minimas duomenų perdavimas. Remiantis galiojančia teisine sistema, valstybės narės yra atsakingos už tolesnes procedūras, taikomas per bendras operacijas sulaikytiems ir išgelbėtiems neteisėtiems migrantams. Neteisėtų migrantų statusą visais atvejais vėlesniame etape apibrėžia ir suteikia valstybės narės. Remiantis galiojančia teisine sistema, *Frontex* neturi jokių su migrantais susijusių asmeninių duomenų ir neturi teisės jų turėti.

2015 m. gruodžio mėnesį pateiktame Komisijos pasiūlyme COM (2015) 671 padėtį siūloma gerinti. Jame bus išnagrinėta galimybė agentūrai suteikti prieigą prie tokių Europos duomenų bazių, kaip SIS ir EURODAC, ir bus įvertinta galimybė teikti pasiūlymus keisti teisės aktus, kuriais grindžiamos šios duomenų bazės.

5 rekomendacija

Frontex priima rekomendaciją, tačiau tai priklausys nuo teisinės sistemos pokyčių ir nuo to, kaip bus dalijamasi informacija su valstybėmis narėmis.

KAIP ĮSIGYTI EUROPOS SĄJUNGOS LEIDINIŲ

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- vieną egzempliorių:
svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- daugiau negu vieną egzempliorių / plakatą / žemėlapių:
Europos Sąjungos atstovybėse (http://ec.europa.eu/represent_lt.htm),
ES nepriklausančių šalių delegacijose (http://eeas.europa.eu/delegations/index_lt.htm),
susisiekę su tarnyba *Europe Direct* (http://europa.eu/europedirect/index_lt.htm)
arba paskambinę numeriu 00 800 6 7 8 9 10 11 (nemokamai visoje ES (*)).

(*) Informacija teikiama nemokamai, daugelis skambučių taip pat nemokami (nors kai kurie ryšio paslaugų teikėjai gali imti mokesį, taip pat gali reikėti mokėti, jeigu skambinsite taksofonu arba viešbučio telefonu).

Parduodamų leidinių galite įsigyti:

- svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>).

2013–2015 m. agentūrų bendros išlaidos dotacijoms sudarė 740 milijonų eurų. Audito Rūmų audito metu buvo tikrinami penkiose agentūrose įdiegtų dotacijų (kurioms buvo skirta maždaug 92 % bendro dotacijų finansavimo) valdymo sistemų ir kontrolės procedūrų teisinė atitiktis ir veiksmingumas. Audito Rūmai daro išvadą, kad audituotos agentūros iš esmės skyrė dotacijas ir jas apmokėjo laikydamosi taisyklių. Tačiau dauguma agentūrų netinkamai išnagrinėjo alternatyvias finansavimo galimybes, todėl dotacijos ne visuomet buvo geriausias jų tikslų pasiekimo būdas. Be to, audituotos agentūros tinkamai neįvertino savo dotacijų veiksmingumo.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Leidinių biuras